Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

[Theologische Traktate, gedruckt und handschriftlich] - Cod. Rastatt 23

Verardus, Maximilianus

[S.l.], [Ende des 15. Jahrh.]

CAnon sacratissime misse

urn:nbn:de:bsz:31-284137

Visual Library

7(5)
WR 500

Canon ſacratiſſime miſſe: vna cū Expoſitione eiuſdem/ vbi ī primis premittitur pulcra contemplatio ante miſſam habenda De Criſti pulcritudine. Et quomodo ipſa in ſua Paſſione ab eo omnino fuerat ablata. Qualiterqʒ quilibet Celebrans debeat eſſe diſpoſitus.

(1507)

keurzinge

CUm oīs creatura rōnalis
maxīme a deo ideo cōdita ſit.ꝙ amore et intelligen
tia ſuo optīo ⁊ incōmutabili bono cōiūgi poterit.
ſuauibꝫ ac internis ꝑfrui eius aſpectibꝫ·⁊ inter oſ
cula ꝑdilecti dulcē accipe ſoporē oꝛe ꝑciū ē vnicui
ꝙ̄ q̄tinus ſeſe ad h̄ diſponere ⁊ q̄ inter eiꝰ ꝓpediūt ꝑ ſummū animi
ſtudiū ex ſe repel.ere ſtudeat.ꝙ pacto ſuū ꝑdilectū cōtēplari valeat.
Hoc ē.deū deoꝝ in ſyon.Jp̄e ꝑfecto ē dilectꝰ meꝰ cādidꝰ ⁊ rubicū/
dus.electꝰ ex milibꝫ inq̄t ſpōſa cāticoꝝ.v.Cādidꝰ ē em̄ dilectꝰ meus
quē q̄rit aīa mea ꝑ ſplēdorē ſctītatis Rubicūdꝰ ex fuſione ſui ſan/
guinis ⁊ ꝑ ardorē paſſiōis Jp̄e ē cādidꝰ ꝑ hūanitatē.qꝛ de ꝟgīe na
tus et a labe peccati mūdus·Jp̄e ē rubicūdꝰ martirio qꝛ pctōres la
uit ſanguine ſuo Electꝰ ē ex milibꝫ a deo patre ſuo ex milibꝫ.ſ.ap̄lo
rū ⁊ alioꝝ ſctōꝝ agminibꝫ vt ꝑ eū recōciliaret̄ mūdus Hūc ſi fide
lis anima q̄rere ⁊ inuenire deſiderat.ſūmopē ſibi ē agēdū vt in hac
valle lachꝛimaꝝ aſcēſiones in corde ſuo diſponet ⁊ ꝑparet ſe ad vi
dendū deū deoꝝ in ſyon.ad quē nō pedū greſſibꝫ ſꝫ bonaꝝ affectio
nū curſibꝫ et pijs meditatōibꝫ ip̄a gradi et rapi poterit et ſolū ca
ſtiſſimis ⁊ puriſſimis cordis oc̄lis ip̄m valeat intueri Itaqꝫ fidel' aīa
rapta ⁊ ad dei ꝯſpectū ꝑ viā ꝯtēplatōis adducta Videbs oēm ſapiē
tiaꝫ.i.diuinitatē ſui ꝑdilecti ⁊ domū eterne māſiōis quā dilect̄ꝫ edi
ficauerat.⁊cibos menſe eius magne in regno ſuo.⁊ habitac'la ſuoꝝ
.i.beatoꝝ habētes multas ⁊ meritis ⁊ natura inter ſe differentes
māſiones.Veſteſqꝫ coꝝ.i.diuerſaꝝ virtutū ⁊ gr̄aꝝ nō habebit in/
tra ſe vltra ſpm̄.diceteqꝫ ad ſpōſaꝫ dilecti ꝑdilecta Qualis ē dilectꝰ
tuꝰ ex dilecto o pulcerrīa mlieꝝ.q̄lis ē oñde nob̄ faciē eiꝰ.doce nos
q̄lis ⁊ ꝙ̄ rubicūdꝰ factꝰ ē in ſua amariſſiā paſſione ꝙ̄ magnꝰ ſit ꝙ̄
cādidus in diuinitate et ſua hūanitate dilectꝰ euꝰ xp̄s natꝰ ex dilec
to deo p̄re.quē vtiqꝫ hic video in ſyon Hoc ē in tali ꝯtēplatiōe ⁊ ſpe
culatiōe ſue hūanitatꝫ·⁊ matie tāti miſterij hꝰ ſacramenti euchari/
ſtie Doce nos pulcritudinē eiꝰ abſcōditā.ſpeciebꝫ panis ⁊ vini ve/
latā.q̄lis ē dilectꝰ tuus o pulcherrīa mlieꝝ Dilectꝰ meꝰ vt dixit cā/
didꝰ ⁊ rubicūdꝰ electꝰ ex milibꝫ Caput eiꝰ auꝝ optim.come eiꝰ ſicut
elate palmaꝝ nigre q̄ſi coruꝰ·cātico.v.⁊c.Caput eīn reuera q̄ ſub
ſpē pāis ⁊ vini ⁊ ſub q̄libꝫ ſpē etiā diſiūctim totalit̄ integꝛ' cōtinet̄
ē diuitas qꝛ ſicꝫ caput ꝯtinet corpꝰ ſic diuitas ꝯtinet hūanitatē eiꝰ
aſſūptā.h̄ caput ē auꝝ optim.i·puriſſim̄.qꝛ ſicꝫ auꝝ oīa metalla p̄/
cellit fulgore et dignitate ita diuinitas omnia p̄cellit honore et
maieſtate. Come eius ſunt elate palmarum.Hoc eſt angelice
virtutes ⁊ poteſtates ſpecialiter deo vt come capitis inherentes.

ſunt ſꝑ pulchritudinē eius intendētes. ⁊ cū laude ⁊ glīa in hoc ſa-
crificio ſummo regi xp̄o ſunt famulātes. Sꝫ nigre ſunt q̄ſi coruus
ſcꝫ infidelibꝫ. qꝛ deꝰ ⁊ xp̄s eius· immo ⁊ ſancti angl̄i ſtultis ſunt in
hoc ſacramēto deſpicabiles dicētes. Aīa nr̄a nauſeat ſupˀ cibo iſto
leuiſſimo Oculi eiꝰ ſicut colūbe ſupˀ riuos aquaꝝ. Hoc ē dona ſcti
ſpūs q̄ ipe dat in hoc ſacro. amat oꝛes ſuos nō in ſcenol moꝛe poꝛco
rū volui ꝑmittūt. ſꝫ in ſilr̄itudine aq̄ruꝫ. claros et ꝑſpicuos reddūt.
nil tenebroſuꝫ habētes. q̄ lacte ſunt lote. qꝛ ſicut mater ſola dilectō
ne naturali lac filijs miniſtrat. ſic deus ſola gr̄a dona cariſmatū fi
lijs donat (que reſidēt iuxta fluenta pleniſſima (qꝛ quāto de deo cla
rius vidēt. tāto magis ad altioꝛa cognoſcēda intendūt (Gene illiꝰ
ſunt areole aromatū (Hoc ē modeſtia ⁊ pietas que in xp̄o ſingula
riter refulſit dulcedine doctrinaruꝫ delectabat p̄ntes ⁊ attrahebat
abſentes. q̄ areole ſunt conſite a pigmētarijs. i. medicis ſcꝫ apl̄is ⁊
prophetis animarū medicis qui cōcoꝛdi voce. nō ſolū xp̄i ſermōes
ſed et moꝛes ſacris paginis quaſi areolis diſcripſere. Labia eiꝰ di-
ſtillant mirraꝫ p̄mā. hoc eſt. verba doctrine eius. que claritateꝫ re-
gni celeſtis promittūt grauia patientibus et mirrā p̄mā. cōtemp-
tum mundi et voluptatū p̄dicant Manus eius toꝛnabiles. hoc ē.
opera chriſti ſunt polita ⁊ ꝑfecta vt toꝛnatura. Que enīꝫ verbo do-
cuit opē impleuit. ⁊ hee manus ſunt auree quia virtutes quas in
homine geſſit diuinitatis gloꝛia ꝑfecit. que nos ad ſpem ⁊ amoꝛeꝫ
celeſtium excitant plene iacinctis. quia in cruce manus chriſti per-
foꝛate clauis quaſi purpureo ſunt coloꝛe reſperſe ruboꝛe ſāguinis
Venter eiꝰ ebur neꝰ. h̄ eſt fragilitas humanitatis eſt nitēs candoꝛe
caſtitatis ⁊ ab om̄i pctō immunis diſtinꝰ ſaphiris rōne humāita
tis ⁊ diuinitatis· Crura illiꝰ colūne marmoꝛee. h̄ ē itinera incarna
tionis eiꝰ ſunt recta et firma. qꝛ quicq̄ ꝑ eū geſtū ē an tp̄a a deo di
ſpoſitū ē. q̄ colūne fūdate ſunt ſupˀ baſes aureas. i. ꝓphetas ſapiētia
lucētes· qꝛ talis in carne apparuit q̄lis ab illis p̄dictꝰ in diuina di-
poſitiōe fuit. Spēs eiꝰ vt libani. h̄ eſt pulchritudo eiꝰ eſt decoꝛ oīm
ſanctoꝝ. ſicut libanus eſt decoꝛ omniū montium· electus vt cedri.
Sicut cedrꝰ pulchritudīe foꝛtitudīe. ſublimitate añcedit Sic xp̄s
dilectꝰ ſpecioſꝰ p̄ filijs hoīm foꝛma. qꝛ ipe nō accepit ad meſurā. ſed
totū deū. et nos oēs de plenitudīe eiꝰ accepimꝰ Guttur illiꝰ ſuauiſ-
ſimū. h̄ eſt. internꝰ ſapoꝛ ⁊ dulcedo v̄boꝝ eiꝰ quā pauci guſtāt ē ſua
uiſſima Qui āt guſtāt ampliꝰ eſuriūt Et totꝰ deſiderabilis xp̄s ſcꝫ
deus ⁊ hō· qꝛ nō ſolū ſm diuinitatē. ſꝫ etiā ſm hūanitatē. ab initio
cōceptiōis. vſqꝫ ad triūphuꝫ paſſiōis· reſurrectiōis aſcenſiōis ē in oi
bus deſiderabil'. Talis ē dilectꝰ o aīa fidel' ſub velamine ſpecieruꝫ
huius ſacramenti poſitus. Deus ⁊ hō· lux ⁊ vita, conditoꝛ mundi

talis eſt dilect⁹ meus. ⁊ ipſe ē amicus me⁹ filie iheruſalē. hoc ē fidel
aia. Si igit̄ vis diligere xp̄m. ⁊ ab eo diligi neccē eſt. vt talē eū q̄lem
dixi intelligas. ⁊ poſtremo qualis ꝑ te fact⁹ ē in agone mortis. ille
ſpecioſus forma p̄ filijs hoim. et quō nō ē ſpēs ei neqꝫ decor. Vidi/
mus inquit ꝓpheta. Iſaie. xxxv. et nō erat aſpect⁹. ⁊ deſiderauim⁹
eum deſpectū ⁊ nouiſſimū viroꝝ viꝝ doloꝝ ⁊ ſcientē infirmitateꝫ
Et erat q̄ſi abſcōdit⁹ vultus ei⁹ ⁊ deſpect⁹. vn̄ et nec reputauimus
eū. Et nos reputauim⁹ eū q̄ſi leproſum et ꝑcuſſuꝫ a deo ⁊ hūiliatū
a plāta pedis vſqꝫ ad verticē nō eſt in eo ſanitas. Vuln⁹ ⁊ liuor et
plaga tumēs nō eſt circumligata. nec curata medicamie. nec fota
oleo. Talis eſt dilectus meus o aia fidel̄. ille dilect⁹ cādid⁹ et rubi/
cūdus ex milib⁹ elect⁹. fact⁹ ꝑ te Cōtēplare eū ⁊ vide quō ōis ſpēs
et decor abſceſſit ab eo. inſpice caput eius inclitū. Cōtēplari o aīa
fidelis q̄ pacto h̄ ſcꝫ caput aureū ⁊ optimū. immo caput angelicuꝫ
et tremebūdū ſpiritib⁹. tam dēſitate ſpinaꝝ vndiqꝫ ꝑforatū. Faci/
es illa decora p̄ filijs hoim. Heu iā ꝑ te o anima fidelis ſputis iu/
decorū de. urpat̄. Ipſe eñ ē vulnerat⁹ ꝓpter iniq̄tates nr̄as. attritus
eſt ꝓpter ſcelera nr̄a inquit ꝓpheta. Oculi p̄dilecti ſicut colūbe ſup
riuos aq̄rū. ſole lucidiores. heu iā caligātur in morte. Aures q̄ au/
diūt angelicos cant⁹ mō audiūt petōis inſult⁹. Vach q̄ deſtruis
templū. ſi es fili⁹ dei deſcēde nūc de cruce. Os ei⁹ quot docꝫ āgl̄os
Felle ⁊ aceto potat̄ Manus ei⁹ tornabiles q̄ formauerūt celos ſtꝫ
in cruce extenſe ⁊ clauis affixe. Pedes quoꝫ ſcabellū adorat̄ cruci
clauo affigūtur. Venter ei⁹ eburne⁹ reuera. et totū ſuū corp⁹ candi
diſſimū diriſſime v̄berat̄. lacerat̄ ⁊ oino cōcutit̄ Lat⁹ eius lācea ꝑ/
foratur eſt q̄d plura nō remāſit in eo aliq̄ ſanitas. niſi lingua vt te/
ſtamētū ſuū cōſtitueret. et ſingl̄is opa pietatis diſtribueret apoſtol̄
ꝑſecutionē. iudeis corp⁹. pr̄i ſpm̄. virgini paranimphū. latroni pa
radiſuꝫ peccatori inferuū. xp̄ianis penitētib⁹ crucē. Talis eſt dilec
tus me⁹ fact⁹ pro te o aia fidelis. O ſacerdos ſctē qui iā in h̄ officiō
ſacratiſſime miſſe cupis cōiungi criſto. ipſe ē amic⁹ me⁹. ipſe ē cādi/
dus vt nix. ipſe ē rubicūd⁹ Rubrū ē eñ indumētū ei⁹. ⁊ veſtimenta
eius ſicut calcātiū in torculari. O ſacerdos ſacerdos aia aduerte vo
cē dilecte. aia aduerte et audi in quib⁹ dilect⁹ tu⁹ laudat̄. quib⁹ laudi
bus et tu inuiteris. ad ſectādas et obſuādas has virtutes p̄termiſ
ſis oīb⁹ ceteris v̄tutib⁹ ꝑ duo tātū dilect⁹ cui aſſociari deſideras
laudat̄. vcꝫ per mūdiciā vite. ⁊ martirij penā. vt ⁊ tu imitādo caſti/
tatē mētis ⁊ corpis mūdiciā teneas. et patiētiā pro xp̄o in oībus
aduerſ̄ feras grāter. Tenet̄ ꝑfecto vnuſq̄ſqꝫ ſacerdotū. etiā voto ſo
lēni vt inq̄t venerabil̄ doctor Johes gerſon cācellari⁹ Pariſieñ in
tractatu de vita ſpūali aie. ⁊ in trac. d̄ caſtita. clicoꝝ ꝓpe finem ad

caſtitatē ſeruādaʒ ꝑpetuaʒ.qꝛ nō ſoluʒ vouit ſʒ votū ſolemniſauit
ꝑ ordinis ſuſceptiōeʒ. Ideo ſubdit Si neſciuit ſciat Eſt eīm vt inq̄
canō Cū in ꝑcepto lxxxiiij.diſt.ꝛ in.c.aliter. caſtitas ānexa ordini
ſacro Et etiā regule monachali.vt ꝯ cā nec ſumm⁹ pōtifex poſſit li/
cētiā indulgere.in.c.cū ad monaſteriū de ſta.monachoꝝ Et xxvij.
q.i.c.i.ꝙ q̄ fidē caſtitatis vouerūt deo irritā faciēdo.dānationē in/
currūt Etiā canō añ trienniū diſt.xxxi.ꝓhibet ꝙ null⁹ ad altaris mi
niſteriū dʒ accedere.niſi caſtitas eius añ fuerit approbata. Jō dr̄.
c.de hijs q̄ʒ.xxviij.diſt. Cauēdū ē his ꝛ loquiꝛ de ſacerdotibꝫ diac.
et ſubdia.ne qñ ſue ſpōſionis imemores.aut ad terrenas nuptias
aut ad furtiuos cōcubitos vltro cōcurrāt.qđ ſi forte fecerint vt ſa/
crilegi rei vel eccl'ia habeanꝛ extranei Pena aūt ſacrilegij ē īfamia
in.c.infames.vi.q.i. In.c.attēdēdū.in.c.ſi.quis.vij.q.iiij. Tenetur
igiꝛ ſacerdos nō mō exēplo ſui ꝑdilecti ad cōtinētiā ꝛ mētis purita
tem ſʒ etiā ex voto ſolēni ymmo ex ſtatuto eccl'ie vt iā ꝓbatū eſt. Et
hoc iō qꝛ ſacerdos q̄ tot⁹ ē dño ꝛ dilecto ſuo cōſecrat⁹ et expeditus
a cura reꝝ familiariū.ꝛ ſolut⁹ legibꝫ ciuilibꝫ.debʒ oꝛoni iugiꝛ va/
care Ideo rōnabiliter aſtringiꝛ voto caſtitatis Attēde q̄ſo o chriſti
ſacerdos ꝛ inſpice veteris legis ſacerdotes dūtaxat in altare domi
hyrcos et vitulos ꝓ peccatꝭ offerētes quāta ſuꝑ alios ſāctitatꝭ.quā
ta caſtitatis ei⁹ imponebaꝛ artatio. vxorē nō niſi virginē.non niſi
ſemel et vnicā.nō repudiatā.nō ſordidā.ipis fas erat accipe. Uaca
bāt ab vxorū amplexu q̄libet tpe vitis ſue et qñ offerre volebāt dño
ſub mortis intermiatiōe .ſi moriebaꝛ vxor ei⁹ in adoleſcētia cōtinē
di neccitas incūbebat.leuitici.xxi. Et qm̄ aſſidue nr̄i ſacerdotes ſa/
cris occupātur miſterijs nō hircū aut vitulū ſʒ agnū immaculatū
dño offerētes.quid diuinius ꝙ vt ꝯtinua polleāt caſtitate. vacant
lege dei quā ab coꝝ ore ppl's requirit Hec āt lex ſicut immaculata
eſt.immaculatū ſpeculatorē ꝛ doctorē exigit Nō moueat vos o pre
clariſſimi ſacerdotes grecoꝝ ſacerdotū ꝯiugiū.ſʒ potius mēte inti
mius ſequētia ꝑpēdite.cur ipi et coꝝ ppl's ferociſſimis xp̄i nomis
inimicis ſubiugati ſūt.nullo honore et dignitate ammodo affecti
et illa q̄ iāpridē legiſꝑitia fuerāt ꝑditi.mō penitus ſunt ꝑuati Om
nis deniqʒ ſciētiaꝝ ornat⁹.qui ꝑmeatis tpibꝫ mirū immodū polle/
bāt haſceſſit ab eis Et in varias iā ſupra modū corruerūt errores
diſſonos romane eccl'ie vereqʒ pietati ꝑfecto nō alia ex cā niſi quia
dereliquerūt fontē viuū mundiſſimo et caſtiſſimo. ſacerdotij dig/
nitatē cōtaminādo.ꝛ ciſternā diſſipatā omnis inmūdicie fomētū
ꝯiugiū ꝑter cōſuetū ꝛ in honeſtū ſibi queſiere ſancta dñi polluēda
Ecce manus dñi valida ꝛ fortis ſuꝑ eos.quis pro futuro ſecurare
eos poterit a flamma incendij eterni. Neqʒ refert.qꝛ hmōi ꝯiugati.

vel quicunqꝫ alij ſacerdotes votū caſtitatis nō emiſerint Dico em̄
cū ſanctis doctoribꝫ ſiue quis ſacerdotū voueāt ore ſiue nō. perpe/
tuā obſeruare tenet̄ cōtinētiā ſiue caſtitatē. dum aliquis ſacerdotij
dignitatē ſuſcipit quia vt ſic nedū vouet. ſed votum etiā ſolēniſat
matrimoniū iā ꝯtractū dirimēs. nō minus q̄ȝ in monachis quod
ſumme notādū ē. Redeat ergo vnuſquiſqꝫ tū ꝓcipue ſacerdos ad
cor ad dilectū ſuū. cuius caracterē mente gerit. Eſt em̄ ſacerdotis
caracter proprie caracter chriſti vt inquit doctor ſanctus. iij. parte
q. lxiij. c. tanq̄ȝ ducis. quo figurātur fideles ſacerdotio xpi. Imitet̄
vnuſquiſqꝫ veſtigia eius. eius vcȝ qui eſt candidꝰ et ſine macula et
rubicundus in aduerſis vel carnis vel ſpūs patientiā obſeruādo
Nam in patiētia veſtra poſſidebitis animas vr̄as Triſtitia veſtra
ait chr̄s diſcipulis loquēs de ſua paſſione cōuertet̄ in gaudiū Jo/
hānis xvi. Hec eſt illa triſtitia que in gaudiū maxime eternū verti
tur de chriſti paſſione ꝓconcepta de illa vtiqꝫ triſtitia ſaluator affa
tus eſt q̄ȝ cordis meſticiam vel potius mētis cōpaſſionē aīa deuo/
ta ex verbis ſignis ſacri canonis miſſe. ſi inſtitutionē eorūdē aīa
aduerterit optime cōſequi poterit. que ſigna ſuperioribꝫ diebus ex
doctrina ſanctoꝝ doctoꝝ in offitio miſſe ſatis per me miſticata iu
xta totū xpi paſſionis ſerieȝ et explicata ſunt quare ad nudū textū
eiuſdē canonis miſſe in pn̄ti ope me cōuertā. pro ſimpliciū cōtēpla
tione et noticia. de verbo ad verbū cū certis notabilibꝫ ſacrū illum
canonē explicādo Tam et ſi varios ꝑ doctores idē ſacerrimꝰ canō
per diuerſa eoꝝ volumina late et multū diffuſe quantū ad omnia
miſſe dubia antea ſatis explicatus et maſticatus ſit tamē ne quis
prolixitate attediatꝰ vel tantoꝝ doctoꝝ clariſſimoꝝ dicta ⁊ ſingl'a
dubia legere et relegere negligat. Aut fortaſſis ne quis ea ſui ꝓpter
inopiam emere cōtēnat. in pn̄tiaꝝ breuitati inſeruire cupiēs. que
diſpendioſe tradita ſunt. hic pn̄ti meo in opuſculo ſub compēdio
dimiſſis ſacratiſſime miſſe dubijs. pro honore dei. et omniū fideli/
um ſignāter quoꝝ intereſt ꝑagere officia ſacratiſſime miſſe. ꝓfectu
et deuotione. ſacrum canonē de verbo ad verbū explicare ꝓconce/
pi. Nō iuxta meā ſentētiā. ſed potius ſm̄ intellectū veꝝ et rectū do
ctiſſimoꝝ viroꝝ. et doctoꝝ clariſſimorū breuia notabilia pro eiuſ/
dem elucidatione annectādo quatinus quilibet attentus lector et
diligens. hec ſcripta relegendo. ea que concernūt diuinū cultū ⁊ ſa/
cratiſſime miſſe officium. precipue eiꝰ canonem intelligere valeat.
cum mentis ſuauitate atqꝫ animi profectu

Accipe ergo o ſacerdos hec ſcraꝝ monimẽta. ⁊ ſctoꝝ doctoꝝ optia documẽta. his indeſinẽter adhereas. in his te exerceas addiſcẽdo. quõ illa diuiniſſima ſacra tractarẽ debeas reuerẽter. pura mẽte tãto regi xp̄i ꝯpatiẽdo. ſuãq; nõ min⁹ ſpecioſitatẽ in amariſſima paſſiõe oino amiſſaz deplãgere ſtudeas Itaq; volũtarie ꝓ tuo dilecto triſtitiaz aſſumere nõ negligas. q̃ triſtitia ꝑfecto in optimũ et in cõmutabile iuxta dictũ ſaluatoris cõ/uertetur tibi gaudiuz ſempiternuz quod nobis preſtare dignetur. miſericos pater immenſus filius trinus et vnus deus. AMEN

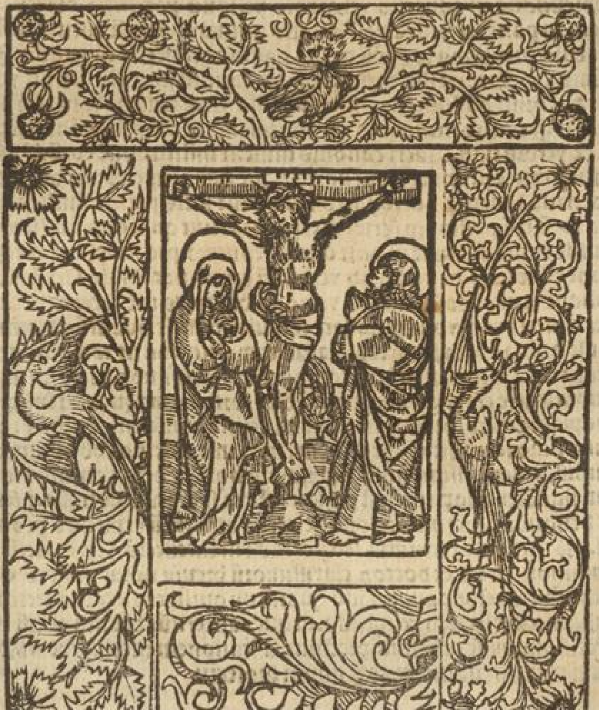

TE igitur clemẽtiſ-
ſime pater ꝑ Jeſũ
xp̄m filiũ tuũ do
minũ nr̄m ſuppli
ces rogamꝰ ⁊ peti
mꝰ vti accepta ha
beas ⁊ benedicas
hec ✠ dõa hec ✠ munera hec ſan-
cta ✠ ſacrifitia illibata.

☞ Canõ ſacratiſſime miſſe diuidit̃ in quinqȝ ꝑtes ꝓp̃ quintupli/
cẽ ſanguinis xp̄i effuſiõez. ſcȝ in ſãguinei ſudoꝝ effluxiõe. flagellatõ
ne. coronatiõe. crucꝫ affixiõe. ⁊ laterꝫ apitõe. Prima ps ſubdiuidit̃
in duo capl'a. Et capl'm p̄mũ iteꝝ ſubdiuit̃ in tres ꝑtes. Primo di
rigit̃ petitio ad deũ vt has oblatões acceptet ⁊ bñdicat. q̃ ꝑtes ⁊ ca/
pl'a patebũt ſm ordinẽ ¶ Et exponit̃ ſic canõ ¶ Te igit̃. i. certe aſſer
tiue ſumptũ Ul' exponit̃ ꝑ g̃ ſumptũ ꝯtinuatiue Clemẽtiſſiẽ. i. mi/
ſericordiſſime. Pat̃ ſcȝ creatõe. ꝑ ihm xp̄m tãq̃ȝ ꝑ mediatorẽ. filium
tuũ. ſ. naturalẽ. dñm nr̄m nõ vſurpatiuũ ſed dñm dñantiũ. ſuppli/
ces rogamꝰ ⁊ petimꝰ. i. humiles nõ p̄ſumẽtes de nr̄is meritꝫ. ſed cõ
fidẽtes de tua benignitate. Uti. i. aduerbiũ ſilitudinis Et dȝ acui
in fine ꝓpter vti v̄bũ infinitiui modi. accepta. i. grata. habeas. i. ſu/
ſcipias. ⁊ bñdicas. ſ. ad veꝝ ⁊ ſalubre ſacrifitiũ ꝯuertẽdũ Hec dona
a deo nobis collata. hec munera a nobis allata. hec ſcã ſacrifitia q̃
ad repñtationẽ q꞉ repñtãt corpꝰ ⁊ ſanguinẽ ihu xp̄i. illibata. i. ima/
culata ¶ Et illa tria idẽ ſ̃cãt ſȝ diuerſ̃ rõnibꝫ. Jõ idẽ ſub diuerſ̃ ver
bis h̃ reiterat̃. ⁊ h̃ ꝓpter excitare deuotiõez. Uñ Innocẽtꝰ. Se oim
em̃ multiplicatõ et inculcatio. pie deuotiõis ẽ excitatio vel ineffa/
bilis ꝯmẽdatio ſacramẽti Et dicunt̃ dona q꞉ xp̄s fuit nobis a deo
datꝰ Mũera q꞉ a iuda traditꝰ Sacrifitia q꞉ a iudeis ad mortẽ ob
latꝰ Et hec dicunt̃ ſcã rõne ſignificatõis. q꞉ ſ̃cãt corpꝰ ⁊ ſãguiẽȝ xp̄i
Et illibata rõne offerentꝫ q꞉ dȝ ſine macl'a eẽ qñ hec offerre p̄tẽdit.

aliaſ iudicium ſibi manducat et bibit. i. corinth. xj

T¶ Circa hāc litteraȝ breuiter ē notandū ꝙ Canō a t
incipit ſic formata Ad modū thau vel ſignuȝ crucis
quia ſm yſidorū lr̄a thau ſignificat cruceȝ xpi. Et in
iſta littera tria ſunt notāda Primo ē ibi baſis ſcans
fidei fortitudinē Eſt etiā ibi ſtipes ſignificās ſpei alti
tudinē Et ē ibi linea tranſuerſalis ſcans latitudinē charitatꝪ. De
bet eñ habere ſacerdos precipue thau in fronte ſuo veȝ fortitudieȝ
animi cōtra om̄e tēptamentū. ſpem ꝓ ſupernis obtinēdis. ꝛ chari-
tatem dei ꝛ proximi ad quē dirigit ꝛ pro quibꝯ dirigit eius oratio.
¶ Dicit te igit ad denotā duȝ cōtinuatōeȝ p̄fationis ad canonē et
ꝙ nulla oratio infra prefationē et canonē p̄ter ſanctus eſt inſerē-
da ¶ Multiplicant etiā verba petitiōis ſcȝ ro
gamuſ ac petimꝰ idē ſcantia. ꝓpter exp̄mere magnitudinē affectus
¶ Dicūtur verba iſta in plurali hec dona. ꝛc. ꝓpter diuerſitateȝ ſpe-
tierum atqȝ ſubſtātiaꝝ vini et panis. Et ad hec verba ſcȝ dōa mu-
nera tres cruces fiunt ad deſignādū triplicē xpi traditiōeȝ ſcilicet
a patre. a iuda et iudeis. ab illis tribus traditus fuit. Prima fuit
ex gracia qꝛ ſm apl̄m. Proprio filio ſuo nō pepcit deus ſed ꝓ nobis
oīb; tradidit illū. Secūda ex auaritia de q̄ dꝛ Judas q̄rebat op
tunitatē vt eum traderet. Mathei. xxvi. Tertia ex inuidia de qua
Johis xx. Gens tua et pōtifices tui tradiderūt te mihi. Et ſignum
crucis tribꝯ digitis exprimendū ē. que ſub inuocatiōe trinitatis ex
primit. et a ſuꝑiori tranſit ad inferius. quia xps de celo tranſit ad
terrā. et producit a ſiniſtra in dexterā. qꝛ de miſeria trāſire debemꝰ
ad gl'iam. ſicut xps trāſit de morte ad vitā. de inferno ad ꝑadiſum

In primis q̄ tibi offerimꝰ pro eccle
ſia tua ſancta catholica quā pacifi-
care. cuſtodire. adunare. et regere
digneris toto orbe terrarū. vna ta-
mē famulo tuo Papa nr̄o N. ꝛ an
tiſtite nr̄o. N. et rege nr̄o. N. ꝛ om

I

nibus oꝛtodoxis. atqꝫ catholice et apoſtolice fidei cultoꝛibus

☞ Hec eſt ſecunda pars primi capl'i prime partis. In qua fiũt orationes ꝑ his qui in dignitate cõſtituti ſunt. ſunt taꝫ pro gladio ſpũali ꝗꝫ ſeculari. ⁊ ꝑ tota eccleſia que ab eis gubernetur.

¶ Sequitur expoſitio In pmis. i. principaliter. Que ſcꝫ dona munera et ſacrificia. Tibi. ſ. deo patri Offerimus. i. ſacrificamus Pro eccl'ia tua. i. pro cõgregatione omniũ fidelium vinculo charitatis vnita. Sancta. i. cõfirmata et ſacrificata. Catholica. i. vniuerſali Quã. ſcꝫ eccl'iam. Pacificare. i. vt pacem ab hereticis et ſciſmaticis habeat cuſtodire. ſ. a vitijs ⁊ demonijs ⁊ inimicis. Adunare ſcꝫ que diſperſa ẽ. inter pfidos iudeos bohemos ⁊ paganos Et regere digneris ſcꝫ improſperis et aduerſis Toto orbe terrarũ ſcꝫ diffuſam. Vna. i. pariter aduerbiũ cõgregandi. Cum famlo tuo papa noſtro et antiſtite noſtro. i. epiſcopo noſtro. Rege noſtro ſcꝫ. romanoꝝ vel imperatoꝛe Et omibus oꝛtodoxis. i. chriſtianis. qui ſub vtraqꝫ ptãte fidem chriſtianũ colunt Atqꝫ catholice. i. vniuerſalis Et apoſtolice fidei. i. per apoſtolos fundate. Cultoꝛibus. i. veneratoꝛibus. ¶ Nota ꝙ ſacerdos gerit typum pſone cõmunis repreſentãs chriſtum. et ideo dicit offerimus. ad denotãdũ qui ſacerdos non tantum in ſua ſed totius eccl'ie pſona ſacrificat. quapropter nõ minus vel magis perficit a ſacerdote bono vel malo. ſicut nec infirmitas virtutem impedit medicine. qꝛ nõ in merito ſacerdotis. ſed in verbo conficitur creatoris. Non enim iniquitas ſacerdotis effectum impedire poteſt ſacramenti. ſicut ne infirmitas medici virtutem impedit medicine. ſed tamen ſi malus ſibi recipit ad eternam dãnationeꝫ. ſi bonus ad vitã eternã

¶ Dicitur enim etiaꝫ pro antiſtite noſtro. et debet intentio referri ad epiſcopuꝫ in cuius dioceſi quis celebrat. non a quo eſt oꝛdinatus. vel a cuius dioceſi eſt. oꝛiundus. Antiſtes celebrans non debet dicere. pro antiſtite noſtro Etiam in dioceſi romana non debet dicere celebrans. pro antiſtite. quia iſta dyoceſis non habet antiſtitem. ſed ſolum papam.

¶ Subiungitur etiam pro rege noſtro. Et ſm aliquos vt dici intelligitur pro rege romanoꝛum. quia Papa et Rex romãorum tenent apices gubernationis eccleſie ⁊c.
Alij dicunt ꝙ debet referri ad regem in cuius regno ſacerdos celebrat. ſicut illud de antiſtite inferre debet ⁊c.

¶ In p̃te canonis et ſequẽti cõuenit iueſtigare ⁊ ſcire q̈b⁹ ⁊ ꝑ q̈bus qualiter et quare ſacrifitiũ altaris debem⁹ offerre. q̈ quatuoꝛ ex ipo canone aduertere poſſum⁹. Primo q̈b⁹ ſcꝫ ſoli deo et indiuidue tri nitati. qḋ tangit̃ ibi. reddunt vota ſua eterno deo. Sc̄ḋo pro q̈bus quia pro eccl'ia catholica et omib⁹ ortodoxis. ibi ꝑ eccl'ia tua ſācta catholica. Tertio qualiter ſcꝫ in vnione fidei ⁊ cõmuniõe ſanctoꝝ ibi ꝯmunicātes. Quarto q̄re. ſcꝫ ꝑ bñficijs ſpũalib⁹ eternis et tpa libus. etiā ꝑ omibus ꝓpter deũ. ibi ꝑ redemptiõe animaꝝ ſuaꝝ. Et quia ſacerdos vt dictũ ē. cõmunis pſone typũ gerẽs et repreſentās xp̄m ideo etiā orat ꝑ bono cõmui vniuerſalis eccl'ie. rogādo ei qua tuoꝛ. ſcꝫ trāquillitatē pacꝫ. ibi pacificare. Cuſtodiā ab aduerſarijs ibi cuſtodire. Tertio adunatiõeꝫ oim in fide vna ibi. adunare. Quarto conueniētem vniuerſalis eccleſie gubernationē pro ſalu te omniũ fidelium

Memēto dñe famulorũ famula rumqꝫ tuarũ. N. et oim circũſtan tium quorũ tibi fides cognita eſt. et nota deuotio. q̈ tibi offerũt hoc ſacrifitiũ laudis. pro ſe ſuiſqꝫ omi bus pro redēptione aīaruꝫ ſuaruꝫ. pro ſpe ſalutis ⁊ incolumitatis ſue tibi reddũt vota ſua eterno deo vi uo et vero.

¶ Hec eſt tertia pars p̈mi capl'i prime partis. in qua ſpecialiter fi unt oꝛones ꝑ quibuſdā pſonis cõiunctis ⁊ circũſtantib⁹. ¶ Expõi tur aũt lr̃a ſic. Memēto. i. miſerādo recole. Faml'oꝝ. i. ſeruoꝝ. Fa mulaꝝ. i. ancillaꝝ tuaꝝ colētiũ te ꝑ fidē catholicā Et oim. i. ſingl'o rũ Circũſtātiũ. i. au diētiũ miſſam. Quoꝝ ſcꝫ audiētiũ Fides tibi.

id eſt qui ſolus ſcis qui recte credūt Cognita ē.i.manifeſta. Et no
ta.i.apta.Deuotio qui habet charitatē et cognoſcis ꝗ deuote te di
ligunt.eo ꝙ nihil tibi latet.Qui tibi offerūt ſcꝫ circūſtātes fideles
per pſonā ſacerdotis. Hoc ſacrificiū.i.hāc oblatiōem Laudis.i.in
qua ſpecialiter laudaris.Quod pcipue dr̄ ſacrificiū laudis. ꝗa es
omni laude dignus. Pro ſe ſcꝫ ipis Suiſq̄ .ſ.amicis Omnibus .ſ.
familiaribꝫ.cognatis cōſanguineis Pro redēptiōe aiaꝝ ſuarū.i.p
remiſſione peccatorꝝ quibꝫ etiā remittūtur Pro ſpe ſalutis.i.p eter
na retributiōe Et incolumitatis ſue.i.ſanitatis corpis conſeruāde
vel acquirēde Tibi reddūt.i.reddēdo tribuūt Uota ſua.i.deuotio
nē ſuā vel deſideria vel pmiſſa bona .Eterno deo quo ad prēm ſm
eſſentiā Uiuo quo ad filiū Et vero quo ad ſpm̄ſcm̄ ¶ Sequunt
notabilia. Dicit eterno ꝓpter excludere homines Uiuo ꝓpter ſculp
tilia Et vero ꝓpter demones.¶ Dicit notāter. Memēto dn̄e. nō ꝙ
alq̄ obliuio caderet in deū ideo dicimus ſed ſicut illoꝝ obliuiſti dr̄
quos ſua gracia nō viſitat vt dt̄ Innocē.ſic ⁊ deꝰ dr̄ ſcire hos ⁊ no
ſcere illos quos viſitat ſua gracia et quos approbat Memēto igi
tur famulis p tuā graciā eos viſitādo. ¶ Notandū eſt ꝙ in illa com
memoratōe p viuis tm̄ debemꝰ rogare.⁊ nō ē neceſſe vocaliter eoſ
dem explicare cū deus ſit exauditor cordiū pluſq̄ȝ vocū Nec nimis
magna me moria debet fieri.⁊ h̄ ꝓpter cordis diſtractionē. ⁊ mētis
euagationē.ſꝫ breuiter debet ſe ſacerdos expedire poteſt tamē talis
modus teneri cogitādo. Memēto ⁊c. Primo mei indigni ſacerdo
tis.graꝫ mihi tribuēdo. vt h̄ ſacrificiū laudis valeā offerre tibi ⁊ oi
bus ſāctis tuis ad honorē.pro me et oībꝫ p quibꝫ teneor ad ſalu
tē ac proſperitatē.Scdo p parētibꝫ tam carnalibꝫ q̄ȝ ſpūalibus
Fratribꝫ.ſororibꝫ.patruis Et ſꝫ in gtō iſta noia debēt memorari.
Tertio bn̄factorū in gn̄e In ſpem iſtoꝝ. A tribue illis iuxta tuaꝫ
ſanctā voluntatē atq̄ȝ eoꝝ corpis ⁊ anime neceſſitatē. Quar
to omniū inimicoꝝ inſidiātiū.reuoca eos ab erroribꝫ ⁊ inſidijs eoꝝ
vt oēs graciā tuā obtinere valeamus. Multū eīm laudabile et de
cens eſt.ꝙ ſacerdos ſeruat pſonarū ordinē.ſm merita ⁊ dignitates
poſtq̄ȝ ſupprius et ſuoꝝ parētum memoriā habuerit. Etiam nō eſt
neceſſe vt dicimus.ꝙ nomina ꝓpria exprimat.eo ꝙ deo nihil latet.
ſed ſolum intentionēꝫ et affectum ad has pſonas p qbꝫ orare vult
gerat ¶ Et nota ꝙ immediate poſtq̄ȝ dictū fuerit Memē
to dn̄e famulorū famularūq̄ȝ tuarū.debet ſequi talis cōmemoratō
et taliter vti dicimus Deinde completa cōmemoratiōe ſequi debet
Et omniū circumſtantium .in quo notatur q̄ȝ ſalubre eſt intereſſe
deuote miſſam.

¶ Sequitur tertius.

Cōmunicātes et memoriā venerā
tes in primis glorioſe ſemꝑ virgis
marie genitricis dei ⁊ domi nostri
iheſu xpi. Sed et beatorū apl'orū
ac martirū tuorū Petri. pauli. an=
dree. iacobi. iohannis. thome. iaco
bi. philippi. bartholomei. mathei.
ſimonis et thadei. Lini. cleti. clemē
tis. ſixti. cornelij. cipriani. laurenti.
criſogoni. iohānis et pauli. coſme ⁊
damiani. Et oīm ſanctorū tuorū
quorū meritis precibuſqȝ cōcedas
vt in oībus ꝓtectionis tue muniā=
mur auxilio. Per eundem. ⁊c.

¶Istud ē ſcōm capl'm ꝑme ꝑtis canonis in q̄ ſunt mēoria aliq̄ruȝ
ſctōꝝ. ⁊ inuocatōes ꝑ ſuffragijs eorūdē. ¶Sequit̄ expoſitō. Cōicā
tes ſcȝ in vnitate fidei cū ſctis ſum⁹ h̄ in via. q2 ꝑticipam⁹ cū eis in
fide. ⁊ quā ipi habuerūt. ⁊ qđ ipi crediderūt ⁊ nos credim⁹ īdubitā
ter. Et ſubiūgit̄. Mēoriā venerātes. i. recolētes ſcȝ ſctōꝝ oīm qui
mediāte h̄ ſacrifitio ſalutē cōſecuti ſunt In ꝑmis. i. ꝑ oīb9 ſctis Glo
rioſe ſꝑ. i. ꝑpetue ꝟginis marie Genitric̄. i. m̄ris dei ⁊ dn̄i nr̄i ihu
xpi in quib9 notat̄ excellētia marie btē virginis. Jō dr̄ de ea Sū qđ
erā. nec erā qđ ſuȝ. nūc dicor vtrūqȝ Sȝ ⁊ btōꝝ aplōꝝ. ⁊ h̄ iō. q2 ipi
nobis tradiderūt formā et ritū offerēdi h̄ ſacrifitiū Ac martiꝝ tuo

ruz.qui effuſiõe ſanguinis ſui tanq̃ʒ teſtimonio ꝓbauerũt. Et no/
minant̃.xij.apl'i ꝛ xij.martires q̃ ꝓ teſtamẽto dei ꝛ teſtimonio fidei
xij.articulox ſua corpa tradiderũt. ¶Sequit̃ Petri quẽ dñs fecit
clauigerũ celi ꝛ caput eccleſie.q̃ in ꝑmitiua eccl'ia modũ celebratio
nis ꝛ cõſecratiõis dñicã oꝛoeʒ adiũgẽs. Pauli.q̃ rapt⁹ ẽ in tertiuʒ
celũ.modũ celebrãdi atʒ ꝯſecrãdi didicit.vt patʒ.i.corinth.xi.¶ An
dree q̃ de veritate h⁹ ſacramẽti in achaia multũ diſputauit. ¶ Ja/
cobi ſcʒ maioꝝ.intellige.fr̃is iohis euãgeliſte.q̃ maioꝛ d̃r .eo q͛ vo/
catiõe prioꝛ q̃ʒ alter fuit. ¶Johes q̃ in cena recũbẽs ſuꝑ pect⁹ dñi.
altitudinẽ h⁹ ſacramẽti p̃ ceteris excellẽtiſſime hauſit. ¶ Thome q̃
in loca clauox xp̃i digitos ſuos intulit.ad fidẽ confortãdã.ꝛ d̃ cor
pore gl'ificato de q̃ dubitauerat nos pleni⁹ inſtruxit ¶Jacobi mio
ris q̃ frater dñi agnominat̃.eo q͛ ſimili⁹ fuiſſe ꝑhibet̃. Et ſic d̃ alijs
ſctis apl'is ꝛ martiribꝫ q̃x noia h̃ in canone explicant̃.qui oẽs hoc
ſacratiſſimũ ſacr̃m ſuis paſſionis fideli teſtimonio ꝯfirmauerunt
¶Circa qd̃ notãdũ ẽ q̃re alij ſancti martires atqʒ apl'i nõ ſunt ipoſi
ti.q̃ tñ maris paſſiõibꝫ atqʒ mirabilibꝫ claruerũt ſicut ſctũs ſtepha
nus barnabas.ꝛc. Rñdet̃ q͛ canõ iſte ex inſpiratõe diuina ẽ cõpoſi
tus.iõ iſti ex diuina reuelatiõe ſunt inſerti et nõ alij. Vñ legit̃ q͛ ali
qui ſancti p̃res h̃ voluerunt aliq̃s interſerere.ꝛ aliq̃s remouere.in
craſtino noia illox q̃ remouebãtur aureis l̃ris inuenerũt inſcripta
q̃propter null⁹ tãte audacie dʒ eẽ.q͛ aliquẽ ſctm̃ in canone addere
vel deponere p̃ſumat. ¶Sequit̃.ꝛ oĩm ſctõx tuox q̃rũ meritꝫ et p̃/
cibꝫ.i.interceſſiõebꝫ Nã iuxta hieronimũ hec clauſula apponit̃. q̃a
feſtiuitas oĩm ſctõx ſingl'is diebꝫ celebrari nõ poteſt.cũ d̃t Euſebi⁹
q͛ in q̃libʒ die anni pluſq̃ʒ quinqʒ milia ſctõrũ vl' plures feſta cõcur
rũt.excepto die calẽdax ianuarij q̃ intẽdebãt gẽtiles epulis et ſolẽ
nitatibꝫ et nõ ad martiriſandũ ſctõs. ¶Sequit̃ vt muniamur.i.ꝓ
tegamur. Auxilio.i.ſubſidio. Tue ꝓtectiõis in oĩbꝫ ſcʒ opibꝫ.oĩo
nibus actionibuſqʒ nr̃is ¶Dubitat̃ q̃re hic in canone ꝛ in celebra/
tione miſſax.ſanctox mẽoriã celebram⁹ ꝛ eorũ auxiliũ imploram⁹
Rñdetur q͛ eccleſia memorat̃ ſanctorũ noui teſtamẽti in conſecra/
tione huius ſacrificij.nõ vt aliquid operet̃ur ad conſecrationẽ hu
ius ſacramenti.ſed vt eorum meritis iuuemur et ſanctificemur.q̃/
tinus digne ꝛ ſalubriter huius ſacrificij oblationẽ ꝑficiamus.

¶Concluditur tandeʒ hec oratio. Per eundẽ chriſtum domi
nũ noſtrum quia ſicut per ipſuʒ omnia facta ſunt.ſic ꝛ omnia per
ipſuʒ ſunt terminanda Et nõ reſpondet̃ hic amen.quia vt dicit ra
tionale.pie creditur ꝛ indubitãter p̃ſumitur. q͛ iam aſſint angeli.
ipſi ſacerdoti miniſtrantes. et loco miniſtratorum. AMEN
reſpondentes.

¶ Quare ſancti a nobis ſunt venerādi Reſpondet Damaſce nus. li. iiij. c. vij. et ponit quatuor rōnes que pro vna computātur. ſcȝ quia amici ſunt dei. Joh. xv. Jam nō dicā vos ſeruos ſed amicos meos. Scđo quia filij dei. Johis. i. Dedit eis poteſtatē filios dei fieri. Tertio heredes dei. Ro. viij. Si aūt filij dei et heredes. Quarto duces veſtri. de quo Da. ſic dicit Si quis multū laborat ducem inuenire qui eū alicui regi mortali adducat. ⁊ pro eo. ad ipm̄ verba faciat. q̄to magis duces generis humani qui pro nobis ad deum interpolationes faciunt ſunt honorandi templa eis erigendo et memoriam eorum venerando.

Hanc igitur oblationē ſeruitutis noſtre ſed et cuncte familie tue que ſumus domine vt placatus accipi-as dieſq̄ȝ noſtros in tua pace diſpo nas atq̄ȝ ab eterna dampnatione nos eripi et in electorū tuorū iube-as grege numerari. Per.

¶ Iſta eſt ſcđa pars principalis canonis in qua poſtulatur dei patris benigna placatio et hui⁹ ſacramēti cōſecratio ⁊ ſm hoc iſta pars ſubdiuidit̄ in duo capl'a. Primo poſtulat̄ dei p̄ris benig̃ placatio. vt ſic placatus acceptet noſtra ſacrificia et det nobis pacem. et vt liberet nos de maſſa ⁊ cōgregatiōe dānatoꝝ. ⁊ enumeret nos inter electos ſuos. ¶ Sequit̄ expoſitio. Hāc igit̄ oblationē. i. oblatum ſacrificiū Seruitutis noſtre ſcȝ quod tibi in vera adoratiōne ſoli deo offerrim⁹ Sed et cūcte familie tue ſcȝ militantis ſub vexillo ſancte crucis et chriſtiane militie Queſum⁹ dn̄e ſcȝ omnipotēs ⁊ pat clementiſſime Vt placat⁹ i. mitigat⁹ p̄cibus et interceſſionib⁹ ſctōꝝ tuoꝝ. Accipias. i. gratāter acceptas. Dieſq̄ȝ noſtros. i. tp̄a vite nr̄e. In tua pace. i. trāquillitate pac̄ et ſecuritate Diſponas. i. ordines Atq̄ȝ pro et ab eterna dānatiōe. i. pena infernali. Nos eripi. i. miſericorditer liberari. Et in electoꝝ tuoꝝ. i. ſctōꝝ a te eternaliter p̄deſti-

natorum. Iubeas grege. i. conſortio et aggregationē numerari. i. aſſociari. Per xpm dnm nrm. ¶ Iſta lra iā lecta eſt quodāmō concluſio oim pdictorum. ſpecialiter huiꝰ qd p oblationē huiꝰ ſacrificij impetrare intēdimꝰ. Et eſt ſnia iſta. quia ſancti tui dn̄e quorum commemoratio iā acta ē. qui nobis ritū ꝛ formā. huiꝰ ſacramēti tradiderūt. ꝛ reliquerūt. ipmqꝫ offerendo et ſumēdo grāz cōſecuti ſunt. ſic et nos meritis ꝛ pcibꝫ eoꝝ tua ſolita ꝓtectiōe muniri cōfidimus Iccirco illis p nobis ſic intercedētibꝫ rogamꝰ ꝯfidenter quatinus tu deus pater. p xpm dnm nrm. idē ſacrificiū quod tibi ſoli deo vera adoratiōe impēdimꝰ. placatꝰ meritis et interceſſionibꝰ ſanctoꝝ tuorū approbādo accipias et gratuite acceptes vt hoc ſacrificium tranquillitatez pacis. liberationē ab eterna damnatione. ꝛ conſortium tuorum ſanctorum omniuz nobis obtineat. Sequitr textus

Quam oblationē tu deus in omnibus queſumus bñ ✠ dictā aſcrip✠tam ra✠tam rationabilem acceptabilemqꝫ facere digneriſ. vt nobis corpus ꝛ ſanguis fiat dilectiſſimi filij tui domini noſtri. ꝛc.

¶ Iſtud ē ſcdm caplm ſcde partis. in quo petitur magnum et arduū ſcꝫ qꝫ ex eſca materiali fiat nobis corpus et ſanguis domini noſtri ihu xpi. Et ē ſnia iſta. O deus pater clementiſſime nos petimus quatinus hāc oblationē cōſecrare. approbare et cōſeruare digneris. in rationabilē ꝛ acceptabilē tibi hoſtiā vel ſacrificium ita vt ad noſtraz ſalutē panis ꝛ vinū fiat corpus et ſanguis dn̄i dei nr̄i iheſu chriſti. dilectiſſimi filij tui. ¶ Exponitr ſic. Quam oblationē. ſ. ſeruitutis noſtre Tu deus. ſ. pater clemētiſſime In omībꝫ ſcilicet. exiſtēs. Quā digneris facere Benedictā. i. cōſecratā. aſcriptā. i. approbatā. Ratā. i. firmā Rōnabilē. i. diuine rationi ꝛ volūtati conformē Acceptabilēqꝫ. i. acceptabile ſacrificiū Vt. ſ. panis ꝛ vinum Nobis ſcilicet ad noſtram ſalutem. Corpus et ſanguis fiat. d. f. t. domini noſtri iheſu xpi

¶Dicitur notāter ſacerdos. h fiat nobis. ideo qꝛ ſacerdos eſt ſoluz
miniſter hꝰ ineffabil' ꝯuerſiōis. iō nō in pſona ꝓpria loquiꝛ. ſꝫ in p/
ſona xp̄i loquēs fiat. et in h ꝯformat ſe vbo creatiōis Geneſ. i. Fiat
lux ſiue fiat luminaria. qꝛ eadē potētia requiriꝛ in trāſubſtātatiōe
ſicut in reſurrectiōe ⁊ in rerū creatiōe. et in vbi dei incarnatōe. Lu
ce. i. Fiat mihi ſcdm̄ vbū tuū. Cōueniēs em̄ ē immo oportet. ꝙ hec
trāſubſtātiatio fiat p vba trāſitū ſcantia. iō nō dr ꝙ panis ſit corpꝰ
xp̄i. ſꝫ bn̄diciꝛ panis fiat corpꝰ xp̄i. iō hn̄ poniꝛ fiat. ¶Circa qd̄ notā
dū ꝙ ſacerdos hic facit quinqꝫ cruces. tres ſup panē ⁊ calicē in cōi
qn̄ dr Bn̄dic. aſcri. ra. Duas. vnā ſup panē qn̄ dr corpꝰ. reliqꝫ ſup
calicē. qn̄ dr ſanguis. Et repn̄tat nobis vēditōez iude. q̄ fuit male/
dicta. proſcripta. irrita iniq̄ et deteſtabilis. iō dr ſacerdos. Sꝫ tu de
us p hāc oblationē nos in celeſtibꝫ bn̄dicas. Judas dilectꝰ ē de li/
bro viuētiū et cū iuſtis nō ē ſcriptꝰ. Aſcriptā p q̄ nos inter electos
aſcribas Judas ſe laqueo ſuſpēdit ⁊ epātuꝫ eiꝰ accepit alter. Ratā
p quā ratā ⁊ certū ſit noſcere ſalutis ꝓmiſſū Judas cruꝫ cōdēnatꝰ.
et oro eiꝰ facta ē in peccatū. Rōnabile p quā rōnabile fiat noſtre ſ/
uitutis obſequiū Judas reddit malū p bonis. et odiuꝫ p dilectio/
ne tribuit. Acceptabileqꝫ p quā reddas nos tibi acceptos.

Qui pridie q̄ pateretur accepit pa/
nē in ſanctas ac venerabiles manꝰ
ſuas eleuatꝫ oculis in celū ad te de/
um patrē ſuū omnipotentē. tibi gra
tias agēs benedi ✠ xit. fregit et de
dit diſcipulis ſuis dicēs Accipite et
manducate ex hoc omnes. Hoc eſt
enim corpus meum. ꝛc.

¶Iſta ē tertia pars ꝑncipal' canonis in q̄ ponūtur vba ꝯſecratōez
efficiētia ⁊ finaliter ꝑficiētia. Et diuidiꝛ in duo capl'a. in ꝑmo intro
ducūtur vba ꝯſecratiōis xp̄i. Et illud repn̄taꝛ ꝙ dns nr̄ ihs xp̄us
in cena fecit. quā ꝑticulā Alexāder ꝑmꝰ ſic ordinaſſe dr ⁊ addidiſſe hm

formā ꝗpoſtoloꝝ ⁊ euangeliſtaꝝ ſic derelictaꝫ.¶ Et eſt ſentētia iſta
O pater clemētiſſime. dn̄s noſter ih̄s xp̄s fili⁹ tuus, prima die ꝓce/
dēte paſſionē ſuā· hora cene accepit panē in venerabiles manus ſu/
as. ⁊ eleuādo oc̄los ſuos in celū ad deū patrē ſuū om̄ipotentem. et
grās agēdo bn̄dixit dicēs· Hoc eſt eñ corp⁹ meū· in corp⁹ ſuū tran
ſubſtātiando. Et fregit ⁊ dedit diſcipulis ſuis dicens· Accipite et
māducate ex hoc oēs. Et exponit̄ ſic. Qui ſcꝫ dn̄s noſter ih̄s chr̄s
Pridie. i. ꝓcedēti die q̄ȝ pateret̄ Accepit panē· ſcꝫ nō cōſecratū. In
ſanctas. i. ſanctificatas Ac venerabiles. i. honorādas man⁹ ſuas·
Eleuatis oc̄lis ſurſuꝫ ſcꝫ ſm̄ hūanitatē. Oc̄lis ſcꝫ tā mētis q̄ȝ cor/
poris. Inde celū. i. verſus celū Ad te deū p̄rem ſuū ſcꝫ ſm̄ diuinita/
tē. om̄ipotentē. Agēs. i. referēs. Tibi grās. i. graꝝ actiōes· Bn̄dixit
. i. cōſecrauit. Fregit ſcꝫ ſpeciē panis Et dedit. i. porrexit diſcipulis
ſuis dicēs Accipite ſcꝫ ꝑ fidē Et māducate. i. cōmedite. ſcꝫ ꝑ chari/
tatē· ex hoc oēs. ¶ Circa qd̄ notādū ꝙ eccl'ia in die cene ſpecialiter
addit illaꝫ ꝑticulā Qui ꝓdie q̄ȝ pateret̄. ꝓ noſtra oim̄ ſalute. qd̄ ē ho
die ad ſingl'arē reuerētiā h⁹ diei. eo ꝙ iſta die h̄ venerabiliſſimū ſa/
cramentū ſit inſtitutū in q̄ die deſideratiſſimū ē inſtitutū ꝯuiuiꝫ
ſm̄ ꝙ dominus dixit. Deſiderio deſideraui hoc paſca manducare
vobiſcū anteq̄ȝ patiar. Luce. xxij· ¶ Sequitur Accepit panē in ſan
ctas ac venerabiles manus ſuas. in quo denotatur ꝙ hoc ſacramē
tum nō niſi in diuinis manibus. nō viciatis ſed conſecratis debꝫ
reuerēter et venerabiliter tractari. Ex quo ſtatim habet̄ ꝙ ſoluꝫ ſa/
cerdos habet hoc ſacramētū conficere. ¶ Ubi ſciendum ꝙ quattu
oꝛ requiruntur ad confitiendū eucharistiaꝫ vnde verſus

Uerbum materies intentio ſenſus et oꝛdo
Conueniūt chriſti vt corpus confitiatur.

Primo verbū. i. forma verborū que iſta eſt Hoc eſt eñ corp⁹ meuꝫ
Iſtis verbis nō prolatis. nō eſt ibi ſacramētuꝫ Et ſi eñ· nō de ſub/
ſtantia forme verboꝝ eſt· tamen de bene eſſe eius Cetera verba ſcꝫ.
Qui pridie ⁊c. addita ſunt ex reuolutiōe ſp̄ūſſancti. ideo ſine neccita
te nullo mō obmitti debēt ¶ Scd̄o requirit̄ puritas materie. ꝙ
de tritico puro debet eſſe hoſtia. qꝛ dn̄s grano frumēti ſe cōpauit.
¶ Tertio intētio confitētis. ꝙ ſacerdos intēdat ſpecialiter ꝯficere.
Intētio eñ ſꝑ ē necāria vel actualis vel habitualis Et gn̄aliter dꝫ
habere intētionē illā. ꝙ velit cōficere ſm̄ inſtitutionē eccl'ie. q̄ ꝓ vti/
litate vel necitate generaliter vel ꝑticulariter cōficere inſtituit. Et
ꝓpter hoc ſi quis ex ludibrio vel ſtulticia ꝓferret verba cōſecratiōis
ſuꝑ totum panem in foro. et totū vinū in cellario· nō cōficit quā/
uis ipe etiā habuit intenſionē cōſecrādi. vt quibuſdā placet. quā/
q̄ȝ quidam tenent oppoſitū vt patet in dubijs miſſe.

¶Sequit̃ eleuatio oculis in celū.ꝛc Chr̄s in arduis agendis
ſemꝑ eleuauit oculos in celū vt in reſuſcitatiōe lazari. Joh.xi. In
ſermone quā fecit poſt cenā Joh.xiij. Ita quoq; in iſta huius ſacra
tiſſimi ſacramēti inſtitutiōe fecit.ꝛ quāuis de h̄ hic euāgeliſte men
tionē minus faciāt credit̃ tñ ab eccl'ia obſeruari ex reuelatiōe ſpūſ
ſancti. Quādo ſacerdos dicit hec verba tollit panem de ara et reci
pit ad manus. et duȝ ſic recipit. adhuc ibi nō eſt corpus xp̄i ſz a pri
mo in vltimo inſtāti ꝓlatiōis illoꝝ verboꝝ. Hoc ē eñ corpus meū
deſinit eſſe panis ꝛ incipit eē verū corpꝰ chr̄i. Et ergo diligenter ſa
cerdos caueat ꝙ panē nō cōſecratū nō nimis eleuet. nec aliquod ſi
gnuȝ adoratiōis exhibeat. ſed in oībꝫ panē occultū teneat. ne po
pulus circūſtās adoret et idolatriam cōmittat. ¶Sequit̃ bñdixit.
Hic fit crux ſuꝑ panē. nō ꝙ xp̄s bñdicendo panē. fecit crucē. Sed
fit crux ad panē cōuertēdū in corpꝰ xp̄i. qui ꝑ nobis imolatus ē in
cruce. ¶Sequit̃ fregit ſcȝ formā et ſpeciē panis Et notāduȝ ꝙ oia
verba que ſignificāt corruptionē vel attritionē ꝛ ꝑdicātur de eu
chariſtia. referūtur ad illas ſpecies quas vides. et nō ad corpꝰ chr̄i
ſicut maſticat̃ frangitur atterit̃ diuidit̃. ¶Sequit̃ Dedit ſcȝ corpꝰ
ſuū. Quale autem. Innocē. reſpōdet. Ego dominica ſacramenta
magis venerāda ꝙ̄ diſcutiēda profiteor. Simplicitas fidei ſuffi
cit ſi dicat̃ ꝙ tale dedit quale voluit. Dedit et iude vt inquit Bern
bardus noſter. De vna mēſa comedūt petrus et iudas. Sȝ diuer
ſimode. vnus ad ſalutē. alter ad eternā damnationē. ¶Sequitur
Accipite et māducate. i. accipite cū deuotione et māducate cū vene
ratiōe ¶Sequit̃ ex hoc omnes. hoc nullus euāgeliſtaruȝ addit de
corpe. Sȝ de ſanguine bñdicitur. bibite ex hoc omnes. et creditur
ab apl'is eē additū. Et dicitur notāter. ex hoc. quid h̄ repitat que
ri poteſt. vel quid demōſtrat. an ſpecies. vel panem vel corpus xp̄i.
Regula ē cōmunis ſacre ſcripture. ꝙ frequēter in ea videtur agi de
vno. quod tamē agitur de diuerſis. vt eſt illud. Benedixit fregit ꝛ
dedit. Bñdixit panē Fregit formā ſeu ſpeciem panis. Dedit corpꝰ
Eodē modo cū dixit Manducate ex h̄ oēs. Hoc pronomē h̄ oſtē
dit integrū corpus. Et illa prepoſitio ex. innuit formā diuiſam. vt
ſit ſenſus. Comedite corpus meū ſub forma diuiſuȝ. Nam ſola for
ma per partes diuidit̃. et totū corpus māducat̃.

¶Sequit̃. Hoc eſt eñ corpus meū Quāuis multe ſunt opini
ones de hoc ꝓnomie demōſtratiuo. hoc. que tamē mihi videtur eē
cōmunior hic recitatur. In iſta orōne. Hoc eſt corpus meū per hoc
demōſtrat̃ corpꝰ xp̄i. nō pro iſto tꝑe quo ꝓfertur hoc pronomē. h̄ ſȝ
pro iſto tꝑe. in quo cōplete ꝓlata eſt tota oratio. Et hoc declaratur
ſic. Sicut ſe habet ſillaba ad dictionē. ſic ſe habet dictio ad orōnē

Sed ſillaba nõ cauſat aliquẽ ſenſuꝫ niſi dictiõe totaliter ꝓlata. ſic ſimiliter ⁊ oratio. Et ſicut oratio nõ cauſat ſenſuꝫ ꝑfectũ niſi ſit totaliter finita ⁊ ꝓlata ita iſta nõ eſt vera Hoc ẽ corpus meũ. niſi oꝛone totaliter ꝓlata Et petrꝰ cõmeſtoꝛ dt. ꝙ cũ totũ eſt dictũ totũ eſt factũ. Et certiſſime credẽdũ ẽ ꝙ cũ iſta ꝟba ꝓferunꝟ et pꝛolata ſunt cũ intentiõe cõficiẽdi a ſacerdote. ⁊ ſuꝑ materiã debitã. ꝙ paucis in corpus xp̄i cõuertiꝟ. ex pacto ⁊ promiſſo diuino. qd̄ vtiqꝫ magnuꝫ et eximiũ eſt miraculũ. ꝙ tantã vim verbis deus tribuit et ſacerdoti conſitiem. Jlla verba ſic exponũtur. Hoc eſt. i. exiſtit in veritate. Coꝛpus meũ qd̄ ꝓ vobis tradeꝟ. Sicut ergo corpus xp̄i vere tradebatur ita vere demõſtraꝟ. Jdeo et dixit. Caro mea vere eſt cibꝰ. ¶ Jtem volens eleuare inclinat ſe ⁊ ſignificat ꝙ xp̄s hũiliauit ſe ꝓ nobis factꝰ obediẽs patri vſqꝫ ad mortẽ. et tũc eleuatur Jn iſta eleuatione moroſe retrahit corpus xp̄i. ad deſignãdũ ꝙ xp̄s deſurſuꝫ ſuper altare in manus ſacerdotis aduenit quãuis tamen dexteraꝫ patris nõ reliquit.

Simili modo poſteaꝙ̄ cenatuꝫ eſt accipiens et hunc preclarũ calicẽ in ſanctas ac venerabiles manꝰ ſuas: Jtem tibi gratias agens bñdi ✠ xit. dedit diſcipulis ſuis dicẽs Accipite et bibite ex eo oẽs Hic eſt enim calix ſanguinis mei noui et eterni teſtamẽti. miſteriũ fidei. que ꝓ nobis et pro multis effundetur in remiſſionem peccatoꝛum

¶ Capl'm ſcd̄m tertie partis p̄cipalis ipſius canonis. in qua

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

ponunt verba effitientia cõſecrationẽ ſanguinis chriſti Vñ dr Simili mõ.q̄ſi diceret.ſicut caro xp̄i ſub forma panis a xp̄o cõſecrata eſt.ꝛ omnibꝫ diſcipulis ad mãducãdũ data. Simili mõ.i. codeꝫ mõ vinũ corꝑale. Poſteaq̄ꝫ cenatũ ẽ.i.celebrata cena in eſu agni paſcalis.ſcꝫ dñs ihs. Accipiẽs et hũc p̄clarũ calicẽ.i. vinũ in p̄claro calice In ſanctas.i.ſanctificatas et venerabiles manꝰ ſuas. Item. id ẽ iterꝫ Tibi deo ſcꝫ patri oīpotẽti Grãs.i.grãꝝ actiones Agẽs.i.referens Bñdixit.i.cõſecrauit virtute diuina Dedit.i.diſtribuit diſcipulis ſuis dicẽs. Accipite ꝛ bibite ex eo oẽs Em̄ ꝑ qꝫ. Hic eſt calix ſanguinis mei.i.calix cõtinẽs ſanguinẽ meũ.ſ.q̄ ẽ cõfirmatõ ꝑmiſſionis. Noui ꝛ et̃ni teſtamẽti Miſteriũ.i.occultũ ſacramẽtũ. fidei Qui.ſ.ſanguis. Effundet ꝑ vobis ſcꝫ diſcipulꝰ meis.et ꝑ multis.ſ. in me credẽtibꝫ In remiſſionẽ peccatoꝝ.i.ad delẽdũ crimia. ¶ Vbi ſciẽdũ q̄ xp̄s calicẽ recepit reuerẽter Bñdixit tranſubſtãtiãdo euꝫ realiter Dedit diſcipulis ſuis largiter Et poſtea q̄d cẽt qd̃ dedit expoſuit veraciter. Dicit ĝ textꝰ. Simili mõ. Poſtq̄ꝫ cenauit chr̄s et corpus ſuũ dedit diſcipulis.tũc accipiẽs ꝛ hũc p̄clarũ caliceꝫ.i. vinũ et aquã in calice. Nã hic cõtinẽs ponit pro cõtento.ſcꝫ calix pro vino.in ſanctas manus que firmauerũt celos ꝛ cõſtruxerũt hoĩes vt ait iob. Ac venerabiles manus ſuas.que ab omni creatura dñt venerari.eo q̄ ab eis om̄ia benedicũtur vt a ſummo pontifice. Iteꝫ id eſt conſequẽter.gratias agẽs tibi patri ſuo.pro humani generis redemptione.que per ſanguinẽ ſuũ in craſtino effundẽduꝫ erat futura. Benedixit.i. vinũ ꝛ aquã in ſuũ ſanguinẽ cõuertit Dedit diſcipulis ſuis largiter et gratioſe dicẽs. Accipite et bibite ex eo oẽs humiliter et deuote.fideliter ꝛ virtuoſe Quod autem ſeparatiꝫ fit conſecratio corꝑis et ſanguinis xp̄i.cũ tamẽ ex p̄te contẽti ſit tãtũ vnũ et idem ſacramẽtũ.fit ideo.ad denotãdũ q̄ ſanguis chriſti in paſſione ſeꝑatus fuit a corꝑe. ☞ Nam p̄mo ſanguis ſubtilis ꝛ intercutaneus ſudorem effuſus fuit. ¶ Secundo ſanguis magis groſſus etiã intercutaneus per flagellationeꝫ extractus fuit

¶ Tertio ſanguis capitis ꝑ ſpinee corone impreſſionem.

Quarto ſanguis neruoꝛuꝫ effluxit per clauorum infixionem.

Quinto ſanguis alens cor ꝛ vitã ꝑ lancee tranſfixionẽ Et ſic totus ſanguis xp̄i in paſſiõe extractꝰ ꝛ ſeꝑatꝰ fuit a corꝑe xp̄i. Ideo in memoriã iſtiꝰ fit ſeparatim cõſecratio corꝑis et ſanguinis chriſti. ¶ Quãq̄ꝫ dixi hic eẽ ſub ſpecie panis et vini vnũ ſacramentũ rõne cõtẽti.poſſunt tñ dici diuerſa ſacramẽta.rõne ſpecieꝝ cõtinẽtium. Vñ cũ dr in cõplẽdis. Proficiãt nobis ſacramẽta.ꝛc. Ibi fit relatõ ad ꝯtinẽtia ſiue ſcãta Sꝫ cũ dr in ſingl̃ari Vt hoc tuum ſacramẽtum.ꝛc.fit relatio ad contentum et ſignificatum

¶ Dicitur in verbis premiſſis Accipiẽs ꝛ hunc preclaꝝ calicẽ Hic ſacerdos fatetur eundẽ eſſe quẽ criſtus accepit in manus ſuas· hũc et eundẽ intelligendũ eſſe nõ idemptitate metalli. ſed repſentatione miſterij· cõtinẽtem eandẽ materiã ſacramẽti ſcꝫ vinũ de gemine vi tis ¶ Subiũgit· Hic eſt calix ſanguinis mei. hec verba ſacerdos ꝓferre debꝫ cũ intentione confitẽdi ſanguinẽ Et ponit hic metaphorice cõtinẽs pro cõtento Et ẽ ſenſus. Hic ẽ calix ſanguinis mei· i. ille eſt ſanguis meus. ꝓ mundũ poculi ſalutiferi miniſtratus.

¶ Verba quidẽ ad cõſecratione calicis ꝛ ſãguinis xp̃i ꝑtinẽtia ſm albertũ iſta ſufficere vident. Hic ẽ calix ſãguinis mei. Sed· ſ. thomas vult. ꝙ hoc totũ Hic ẽ calix ſãguinis mei noui et eterni teſtamenti miſteriũ fidei· qui ꝓ vobis ꝛ ꝓ multis effundet in remiſſionẽ peccatoꝝ. ſit de forma ſãguinis xp̃i. Et illa opinio cõiter tenet ꝛ videt rõnabilioꝛ Ideo calix nõ debꝫ añ leuari niſi totũ dicat vſqꝫ ibi Hec quotiẽſcũqꝫ feceritis. Dicit itaqꝫ ſacerdos. Hic ẽ calix ſanguinis mei. q̃ſi idem et vnũ ſit cũ xp̃o. et merito Si em̃ cõicantes vnuꝫ ſunt cũ xp̃o ſicut ipe dixit. Qui mãducat meã carnẽ. ꝛ bibit meum ſanguinẽ in me manet et ego in eo. Johis. vi. Multo amplꝰ ſacerdotes cõficiẽtes ꝛ diſtribuẽtes xp̃o vniunt. Eo ꝙ hoc faciũt· dicũt et cõficiũt. ſicut xp̃s dixit. fecit ꝛ confecit. ſi ſaltim cuꝫ pura et recta intẽtiõe h̃ fecerint Quẽadmodũ legimus de quodã fratre ordinis noſtri ciſtercienſ monaſterij vualtzenſis Qui habuit ſinglarẽ gratiam in miſſa. vt et verbis intenderet ꝛ ſignis et factis que gerunt et proferunt in miſſe offitio. cui ex hoc datus eſt horuꝫ plenioꝛ intellectus. Cuꝫ em̃ in actu conſecrationis verba de forma cõſecratõnis proferre aliquotiẽs occurrit illi in mente cogitatio dei ſibi congaudẽdo Ecce nunc vnũ es cum chr̃o. chr̃s in te. ꝛ tu in illo. Affectu quoqꝫ mentis orabat Proſiciat vobis dñe ihesu chriſte. gratia in me ꝑ verã fidem ꝛ charitatẽ. ꝛ hãc beatificã vnitatẽ vt indiuiſꝰ ſemꝑ in te maneã ꝛ omnẽ lapſum fugiam mortalis culpe. ꝛ pericula euadã p̃ntis vite. iudiciũ ꝛ penã iehenne. Cui nõ defuit diuina cõſolatio. Viſum ẽ em̃ illi. ꝙ miſſam celebraret et cũ ad eadẽ verba veniret cogitatũqꝫ eundẽ replicaret. ecce videt ſe totuꝫ in hoſtia. et totũ xp̃m in ſe. ita mirabiliter vt duo corpora diuerſis ſpeciebus ꝛ lineamẽtis corꝑalibus diſtincta. eundẽ tñ locũ occuparẽt. tam in proprio ſacerdotis corꝑe q̃ꝫ in hoſtia ſalutari Nec potuit ille frater et deuotus ſacerdos. in omnibꝫ creaturis huiꝰ vnionis dignũ habere exemplũ. nec ſuffitiens documentũ. cũ nõnũq̃ꝫ ſuis p̃carꝭ fratribꝫ interloquẽdũ referret. niſi ferrũ ignitũ Modũ itaqꝫ expreſſit in eo Propriũ calorẽ et vigorẽ habꝫ ignis. hec tñ ferro cõmunicat ferrũ vero hꝫ ꝓpriã figurã ꝛ magnitudinẽ· q̃ ſimilr̃ igni nõ negatur

Sic in iſta viſione duoꝝ corporuꝫ vnus locus et duplex effigies apparebat. In qua xp̄s oſtendere voluit quó eſſet vnū in actu con/ ſecrationis cū ſacerdote. ¶ Sequit᷑ noui et eterni teſtamēti Nouū dicit᷑ reſpectu veteris teſtamēti. Eternuꝫ vero.i.ꝑpetuū a pte poſt. quia eternaliter durabit et nō reuocabit᷑. ¶ Sequit᷑ Myſteriuꝫ fidei.i.ſacramētū ſecretū fidei.qđ poteſt referri ad paſſionē ꝛ mor/ tem xp̄i.que fuit ſanctiſſimū ſacramētū ſub figura veteris teſtamē ti abſcōſum.et fide antiquoꝝ patrū ꝓcognitū.tanꝗ̄ miſteriū regal᷑ et generalis redemptionis nature humane. ¶ Sequit᷑ q̄ pro vobis et multis effundet᷑.in remiſſionē peccatorū Gloſa pro vobis ꝑſen/ tibus.et pro multis futuris effundet᷑. ¶ Sequit᷑ in remiſſionē pec/ catorū.quo ad culpā atꝙ penā eo ꝙ xp̄i paſſio ſit ſufficiens remedi um ad remiſſionē peccatoꝝ. ¶ In die paraſceues vnū ſingl᷑are agi tur hic memoratu dignū. Nā tunc in officio hoſtia cōſecrata in vi nū nō conſecratū mittitur. Hoc fit ideo.quia iſta die xp̄s tot⁹ im/ merſus erat in aquis tribulatiōis. vt figuratū fuit ione.i.vel ideo quia xp̄s in die paraſceues totaliter in ſuo ſanguine eſt madefact⁹

Hec quotienſcūqꝫ feceritis in mei memoriam facietis.

¶ Exponitur ſic. Hec.i.hanc hoſtiam. Quotiēſcūꝙ.ſ.obtule/ ritis Feceritis.i.conſecraueritis et māducaueritis. In mei memo riam facietis.i.mortis et paſſionis memoriā habeatis. Hec verba originaliter habētur. Luce.xxij. Et ſm rationale hec clauſula tam conſecrationē corpis quā ſanguinis reſpicit. Et ideo poſt depoſi/ tum calicem debet dici

Unde et nos memores domie tui ſerui ſed et plebs tua ſancta chriſti filij tui domini dei noſtri btē paſſi onis.nec nō ꝛ ab inferis r̄ſurrectōis ſed et in celos glorioſe aſcenſionis.

offerrimus preclare maieſtati tue.
de tuis donis ac datis hoſtiam ✠
purā. hoſtiā ✠ ſctā3. hoſtiā ✠ im-
maculatā. panē ſanctū ✠ vite eter-
ne. et calicem ✠ ſalutis perpetue

¶ Hec eſt q̄rta ps pricipalis tot⁹ canonis. in qua poſtq̄ȝ facta ē
et poſita oblatorū cōſecratio. nūc fit cōſecratoꝝ ꝯmēoratio. Et di
uidiꝛ iſta ps in tria capl'a Primū vero ſubdiuidiꝛ in tres ꝑticulas
In p̄mo ad mēoriā reuocat xp̄i paſſionez et ei⁹ reſurrectionē. ꝑ qui
bus donis gratuitis offerre ſe dicit hoſtiā purā. ⁊c. Lr̄a3 ſic ꝯſtrui
tur. Unde o dn̄e nos ſerui tui. i. nos ſacerdotes. Sed ⁊ plebs tua
ſancta. i. popul⁹ xp̄ianus tua paſſione ſanctificat⁹. ſ. exiſtēs memo
res eiuſdez xp̄i filij tui domini dei nr̄i tā btē paſſiōis. ſ. que nos bea
tificat Necnō. i. etiā Reſurrectiōis ab inferis. i. a mortuis S3 et in
celos g'loſe aſcēſionis offerrim⁹. i. immolam⁹ Preclare maieſtati
tue. i. p̄ ceteris tue clare potētie De tuis donis. ſ. gratuitis Ac datꝭ
id ē collatꝭ. ſ. nobis. Hoſtiam purā. i. purificātez atq3 ab om̄ij pctō
originali immunē. Hoſtiā ſctā3. i. ſāctificātē. ſ. ab oī pctō crimiali.
Hoſtiā imaculatā. i. ſine macula pcti venialis. Et panē ſanctu3. ſ.
exiſtentē viaticū ⁊ datorē vite eterne Et calicē ſalutis ꝑpetue. i. ine
briantē ⁊ letificātē. nos ꝑpetue in g'lia ſempiterna. ¶ Sn̄ia eſt hec.
Et ꝙ oblatiōe hui⁹ ſacrificij fieri deb3 in filij tui mēoriā. ⁊ ei⁹ mortꝭ
et paſſiōis Nos ſacerdotes ſerui dei ⁊ tota eccl'ia tua ſctā ꝯmēoran
tes. tā ei⁹ btā3 paſſiō3 quā ab inferis reſurrectiōez ⁊ g'loſā aſcēſiōez
offerim⁹ tibi de tuis donis gratuitꝭ hoſtiā purā. ¶ Dicit q̄dā ſacer-
dos Uñ ⁊ mēores. q3 ip̄e dn̄s nobis p̄ceperat vt h̄ in ſui mēoriā fa-
ceremus Idcirco tria ꝯmemorādo nobis ꝓponit eccl'ia ſc3 tā beatam
paſſionē. nec nō ab inferis reſurrectionē. ſed et in celos g'lioſa3 aſcē
ſionē q̄ꝛ p̄mū vulnerat charitatē Scdm̄ ſc3 reſurrectio. corrobo-
rat fidē. Tertiū. i. aſcēſio. letificat ſpem. Quid em̄ in nobis magis
charitatē accēdit. q̄ȝ ꝙ ꝓprio filio ſuo nō pepcit de⁹ ſ3 ꝑ nobis oibꝫ
tradidit illū Quid magꝭ in nobis fidē ꝯfirmat. q̄ȝ ꝙ xp̄s reſurrexit
a mortuis p̄mitie dormiētiū Quid in nobis magis ampliat ſpe3
q̄ȝ ꝙ xp̄s aſcēdēs in altū. captiuā duxit captiuitatē dedit dona ho
minibꝫ. vt. vbi ip̄e ē. illic et miniſter eius ſit. hec Innocentius.

¶Circa verba textus vlteriꝰ eſt notanduꝫ vbi dꝛ Nos ſui tui ꝛc .i.
ſacerdotes. qꝛ ad lraꝫ h̄ loquit̃ de miniſtrꝫ eccl'ie. ſucceſſoꝛibꝫ apl'oꝝ
vt ſunt ſacerdotes. inter quas et epūs in primitiua eccl'ia non erat
dr̄ña. Vn̄ ꝛ ſacerdotes mēores eſſe debēt qꝛ ipi celebrātes miſſam
et ſacrifitiū illud excellētiſſimū offerētes nō debēt ignoꝛare ſe hoc
ſacrifitiū laudis in mēoriā mortꝫ ꝛ paſſiōis xp̄i offerre. ꝛ a mēoria
ſua cā nūq̄ꝫ excludere. ſꝫ eā ſp̄ tāq̄ꝫ p̄ntē p̄re oclis h̄ie ¶Et ſubditur
Sꝫ ꝛ plebs tua ſcā. i. ppl's chꝛianꝰ etiā memoꝛ eſſe dꝫ tue paſſionis
qꝛ nō ſolū xp̄s pro ſacerdotibꝫ. verū etiā ꝑ tota plebe. ne periret paſ
ſus eſt ꝛ moꝛtuꝰ. iccirco et tota plebs huius amare paſſiōis mēoꝛ
eſſe debꝫ. Hec plebs ſctā dꝛ. qa ex fide et baptiſmo ſanctificata eſt.
et hec plebs vna cū ſacerdote offert Et ḡ ſacerdos dt Nos ſui Sed
et plebs tua ſctā offerimꝰ qꝛ qđ ſacerdotes agūt miniſterio . populꝰ
agit voto ¶Et ſubdit̃ xp̄i. f. t. d. d. n. Filiū dei vocat dn̄m deū noſtꝝ
qꝛ eadē intētiōe ꝛ deuotiōe a nobis ē colēdus q̄ deꝰ pater . qꝛ con
ſubſtātialis ꝛ coeternꝰ ē deo p̄ri. nō alter ſꝫ idē deꝰ noſter . et omniū
ſicut ipe docet loquēs aplis dicēs. Creditis in deū et in me credite
deū ſe in h̄ cōteſtās vt ait btūs Augꝰ ¶Subiūgit̃ offerimꝰ . p̄cla.
m . t. Maieſtas dei dꝛ p̄clara. q̄ſi p̄ aliis clara Si eñi iuſti floꝛebūt
ſicut ſol in regno p̄ris eterni. q̄ꝫto magis diuina maieſtas refulget
¶Sequit̃ de. tu. do. ac da. Scd̄m Innocētiū exponit̃ ſic Nos offe
rimꝰ tibi de. tu. do. i. de frugibꝫ ſegetū quātū ad panē. q̄ cōuerſus ē
in carnē ꝛ corpꝰ xp̄i. Ac da. i. fructibꝫ arboꝝ. quātū ad vinū. qđ ē cō
ſecratū in ſanguinē. de his inq̄ꝫ ꝛ illis offerimꝰ Hoſtiā purā ꝛc. pu
rā q̄ꝫtū ad cogitationē Sanctā quātū ad locutionē Immaculatā
quātū ad opationē. Debꝫ eñi eē offerēs purā habēs cogitationem
ſanctā locutionē. ꝛ imaculatā opationē ¶Sequit̃. Pa. ſ. vi. eter. qꝛ
eſt viaticū h̄ nos ſuſtētās ꝛ poſtea ducēs ad eternā patriā Et ca. ſa.
perpe. in q̄ ē potꝰ inebriās nos et letificās ꝑpetue. Eſt etiā xp̄s ho
ſtia pura. electos ſuos a peccatis purificās Hoſtia ſācta. i. electos
ſanctificās Hoſtia immaculata maculas nr̄as purgās Panis ſāc.
vi. eter. hoīes et angelos refitiēs Calix ſa. ꝑpe. i. ex calice ſui ſangui
nis inebriās et ꝑfundēs Et notādū q̄ ſupꝛ eucbariſtiā cōſecratā ple
niſſime fiunt quinq̄ꝫ cruces Nō ad eucbariſtiā cōſecrādā ſꝫ potius
ad dn̄ice paſſiōis mēoriā habēdā Nā q̄ꝫtū ad ordinē eucbariſtie cō
ſecrāde capl'm illud ſcꝫ Qui ꝑdie q̄ꝫ pateret̃ in fine canonis ſubiri
debuiſſꝫ q̄ꝫ q̄ꝫ in eo cōſecratiōe ꝯſumat̃ Sꝫ qm̄ ipeduiſſꝫ ordinē hi
ſtoꝛie recolēde qꝛ quicq̄d fuit geſtū in medio vel in principio recoli
tur in fine Eccl'ia prouide ordinauit. vt ordinē ſeruaret hiſtoꝛie q̄
re et verba cōſecratiōis canonis ibidem collocauit vt tam lr̄e quā
hiſtoꝛie ſuus ordo ſeruetur

Supra q̄ ꝓpitio ac ſereno vultu re-
ſpicere digneris ⁊ accepta hr̄e ſicuti
accepta hr̄e dignatꝰ es mūera pue-
ri tui iuſti abel ⁊ ſacrificiū p̄iarche
Abrahe, et quod obtulit ſummꝰ ſa
cerdos tuus Melchiſedech ſāctuꝫ
ſacrifitium immaculatū hoſtiam

¶Iſta ē ſcd̄a ꝑticula ꝑmi capl'i quarte ꝑtis. in q̄ illa cōſecrata et
oblata in ſignis ꝯmēorant̄. ⁊ petit̄ vt diuino vultu benignꝰ reſpici
ant̄ a deo et acceptent̄ Et ꝯſtruit̄ lr̄a ſic. Supra q̄. ſ. dona et data
ſ. o deꝰ, Digner͛ reſpicere ꝓpitio vultu. i. placido facie. Ac ſereno.
id eſt illuminato. Et etiam digneris habere accepta id eſt grata.
ſcilicet quātum ad offerētē Sicut dig̃tus es h̄re accepta. Mune-
ra. i. oblationes. Pueri. i. ſui tui iuſti abel ſic dicti Et ſacrifitiuꝫ. i.
holocauſtū abrahe n̄ri p̄iarhe. i. ſancti p̄ris ⁊ qd̄. ſ. ſacrificiū. Sū-
mus. i. ſupm̄ꝰ ſacerdos tuꝰ Melchi. ſic dictꝰ obtulit tibi ſcm̄ ſacri
fitiū ⁊ imaculatā hoſtiā Snīa lr̄e O deus pater clemētiſſime. nos
petimus vt digner͛ reſpicere ꝓpitiꝰ ⁊ ſāguinē xp̄i filij tui b͛ndo ca g̃
ta et accepta vt dig̃tꝰ es h̄re mūera iuſti abel. et ſacrifitia ſcti abra
he p̄iarche ⁊ melchi. ſummi tui ſacerdotis Notādū q̄ abel d̄r puer
tā a pueritia q̄ꝫ a puritate Iuxta illud Iſai. lx. ij. Ecce puer meus
dilectus quē elegi. poſui ſuꝑ eū ſpm̄ meū Abraaz d̄r p̄iarcha. non
.n. iſrahelitice plebis. ſꝫ ⁊ populi ch̄riani Illius ꝑ carnē. iſtius ṽo
ꝑ fidem Melchi. vt d̄r genes. xiiij. optulit panē ⁊ vinū in ſacrifitiū
reddēdo gratias deo de victoria abrahe in ip̄o figuratū Dicit̄ ſum
mus ſacerdos. q2 erat ſacerdos dei altiſſimi Cuius ſacrifitiū erat
acceptū deo valde Ideo ſubiungitur ſanctū et immaculatū ſacrifi
tium. Et illa verba addidit leo papa primus Et poſſunt ita refer-
ri ad ſacrifitiū melchi. qd̄ dicitur ſanctū et immaculatum propter
ſacrifitium eucharistie in ipſo figuratum

Supplices te rogamꝰ oīpotēs deꝰ.

iube hec pferri p man⁹ ſancte ãgeli
tui i ſublime altare tuū in cōſpectu
diuine maieſtatis tue vt quotquot
ex hac altari pticipatiōe. ſacroſctm̄
filij tui cor✠pus et ſan✠guinē
ſumpſerim⁹. omni bene✠dictiōe
celeſti et gracia repleamur. Per eū
chriſtum dominū noſtrum.

¶Iſta eſt tertia pticula primi capl'i quarte ptis canonis. in qua
petit effectus hui⁹ ſacramēti. qui eſt diuine gracie infuſio. Exponi
tur ſic lr̄a. O oīpotēs de⁹ nos ſupplices. i. humiles ꝛ deuoti roga/
mus. i. depcamur te. iube. i. fac ſcȝ hec vota tua Perferri. i. repñtari
Per man⁹. i. miniſteriū Sancti angeli tui. ſ. aſſiſtētis In ſublime
altare tuū. i. in totā curiā celeſtē In cōſpectu diuine maieſtatiſ tue.
id ē glie tue Vt quotqt. i. qtiēſcūq̄ nos fideles tui. Sūpſerimus
ſacroſctm̄. i. ſctm̄ corp⁹ ꝛ ſanguinē filij tui. Ex hac pticipatione. i.
cōmunione altariſ. repleamur om̄i bn̄dictiōe ꝛ gr̄a celeſti. Per eū d.
x. d. n. Snia ē. O oīpotēs de⁹. hūiliter te depcamur. iube nr̄a vota
et nr̄as orōnes. p miſteriū ſctōꝝ angloꝛ pferri in conſpectu tue di/
uine maieſtatiſ. vt oēs ex hac pticipatiōe altaris. gr̄a et celeſti bene/
dictione repleamur. Hic ſacerdos deuote inclinat ſe Et orat cācel
latis manib⁹ an̄ pect⁹ Et fcat q̄ ihs morti appropinquās incepit
depmere oclos. i. paleſſere et nigreſſere. Nec habēs vbi caput ſuū
miſerijs feſſuȝ. ꝛ ſpinea corona. ꝛ ſanguine in crinib⁹ capitis conge
lato ꝯuatū iclinaret. niſi ſup pect⁹ ſuū. offerēs ſeipm pr̄i p pctōrib⁹
¶Dicit notāter Iube hec. i. corp⁹ xp̄i miſticū. qd ē eccl'a militās ſm
alexādꝝ d hales. pferri. i. aſſociari. in ſublime altar tuū. i. i eccl'ia tri
umphātē q altare dr̄ iuxta illd leui Ignis i altari meo ſp ardebit. ꝛ
hꝯ p man⁹ ſcti ãgeli tui ꝛ p ꝟtutē ꝛ opatōꝫ xp̄i filii tui q ē magni cōſi
lij angelus. Iſa. iiij. Deinde cōcludit Per xp̄m dominū nr̄m. Vbi
nō ꝛ̄ndet. amē. q2 credit ab angelis reſponderi.

Memento etiā domine famulorū famularūq3 tuarū. N. et .N. qui nos preceſſerunt cum ſigno fidei et dormiūt in ſomno pacis Ipſis et omnibus in chriſto quieſcētib⁹ locum refrigerij lucis et pacis .ut indulgeas deprecamur. Per eundē.

¶ Hec eſt quinta pars principalis totius canonis in qua oratur pro refrigerio ꝛ glīa mortuoꝝ Et conſtruitur littera ſic. Etiā3 o dñe Memento.i.miſerere. Famulorū.i.ſuorū Famularūq3 tuarum.i.omniū tuoꝝ fideliū et eorū qui preceſſerunt nos. Cu3 ſigno .i.caractere. Fidei.i.baptiſmatis Et dormiūt.i.requieſcūt in ſomno pacis O domine nos deprecamur.i.petimus Ut indulgeas.i.tribuere digneris. Ipſis.ſ.pro quib⁹ hic oramus Et omnibus quieſcentibus in chriſto.i.qui in fide catholica deceſſerūt Locū refrigerij.i.gaudij. Lucis.i.glorie et pacis eterne. Sentētia eſt hec Omnipotens deus nos etiā rogamus ꝛ petimus te ſuppliciter. vt miſerando recorderis famulorū famularūq3 tuarū fideliu3. qui cū ſig fidei obdormierūt in ſomno pacis. Et petim⁹ vt iſtis et omnibus fidelibus defunctis in xpo locū indulgētij.locū lucis ꝛ locū refrigerij et pacis ꝑpetue largiaris.ꝑ eundē. ¶ Dicitur notāter.etiā .q.d. Memoriā viuoꝝ deuote obſuauim⁹ Nūc etiā et mēoriā defunctorū habeam⁹.iuxta illud.b.Auguſti. Nō ſunt pretermittēde ſupplicatiōes pro ſpiritib⁹ mortuoꝝ et quia aliquādo deſunt amici, parētes cognati.qui ſupplicationes pro eis effunderēt.ergo et pia mater.i.tota eccleſia.omnes defunctos ſub generali cōmemoratōe ſuſcipit tacitiſq3 eis nominib⁹ exhibet cōmemorationē. S3 nomia eorū recitētur oraten⁹ ſed in corde memoriter te cordeten⁹ ſacerdos reuoluat. Probibitu3 eſt em̄ ne alicuius in collectis miſſe. neq3 in canone.mētio nominetenus et oretenus publice fiat. q̄ pro ſe vl' ſuis miſſam comparat.ne ex h̄ ꝓſumptio auaricie ſacerdotē fallat

Nobis quoqȝ pctōrib⁹ famul̃ tuis
de multitudīe miſerationū tuaruȝ
ſperātibus partē aliq̄ et ſocietateȝ
donar̄ digneris cū ſctis tuis apl̄is
et martirib⁹ cum Johāne. ſtepha-
no. mathia. barnaba. ignatio. alle
xandro. marcellino. petro Felicita
te. perpetua. agata. lucia. agna. ceci
lia. anaſtaſia. et cū oīb⁹ ſctis tuis
intra quorū nos conſortiū. nō eſti
mator meriti. ſȝ venie qs̄ largitor
admitte. Per xp̄m dn̄m noſtrum
Per quē hec omnia dn̄e ſemꝑ bōa
creas ſancti ✠ ficas. viuifi ✠ cas.
bn̄ ✠ dicis. et preſtas nobis. Per
ip ✠ ſuȝ et cū ip ✠ ſo et in ip ✠ ſo.
ē tibi deo pr̄i oīpotēti ✠ in vnitate
ſpūſſancti. oīs honor et gl'ia. Per
omnia ſecula ſeculorum. Amen.

¶ Capitulū ſcdm quinte partis principalis ipſius canonis. in qua oratio ſecūdario iteratꝛ p viuis cū cōmemoratiōe quorūdā ſctorū prius obmiſſorū. ¶ Et cōſtruitꝛ ſic lr̄a. ſ. o omnipotēs de⁹ tu digne ris dare et cōcedere. Nobis peccatoribꝫ famulis et famulabꝫ. i. fide libus tuis Sperātibꝫ de multitudine. i. de immēſitate. Tuarū mi ſerationū. i. tue miſericordie Aliq̄ꝫ ptē et ſocietatē. i. cōſortiū | Cum tuis ſctis aplīs ꝛ martiribꝫ. ſ. cuꝫ Johē Stephano Mathia. ꝛc. et cū oībꝫ ſanctis tuis. O largitor nos q̄s. Admitte. i. adiūge nos. Intra cōſortiū. i. ſocietatē. Quorꝫ. ſ. ſanctorꝫ tuorꝫ Nō eſtimator me riti. i. nō ſm exigentiā noſtri meriti Sed venie largitor. i. ſm exigē tiam miſcōie tue. p xp̄m. d. n Per quē. ſcꝫ xp̄m. ſ. tu de⁹ creas. ſ. quā tū ad ſubſtātiā Sanctif. cas. i. ſm cauſas ſacramētales Viuificas reſtaurādo nobis vitā ſpūalē Bn̄dicis. ſ. multiplicādo nobis per hec dona gracie Et p̄ſtas. i. cōcedis nobis. Hec oīa. ſ. dona ſem per bona Per ip̄m ſcꝫ xp̄m. et cū ip̄o ꝛ in ipſo Et tibi deo patri om nipotēti. ꝛ h̄ in vnitate. ſ. eſſentie ſpūſſancti. oīs honor ꝛ gloria Per oīa ſcl'a ſcl'oruꝫ. i. eternaliter. ¶ Sentētia. Omipotēs de⁹, qui nō es eſtimator meriti. ſꝫ largitor venie. digneris nos aſſociare ſan ctis tuis. et aliq̄ꝫ ptem beatitudinis cū iſtis ſctis tuis. ſ. Johanne ſtephano. ꝛc. ꝛ cū oībꝫ ſanctis tuis digneris nobis peccatoribus de miſericordia tua ſperātibꝫ dare. per xp̄m dn̄m nr̄m. Per quem hec dona bona creas. ſanctificas viuificas benedicis ꝛ preſtas no bis Per ip̄m et cum ip̄o ꝛ in ip̄o eſt tibi deo patri oīpotēti. i vni tate ſpūſſancti. Oīs honor ꝛ glīa. p oīa ſcl'a ſcl'orꝫ Nota quando dicitꝛ Et p̄ſtas nobis. tūc corpale remouetꝛ de calice. Et ſcat q̄ velū templi ſciſſuꝫ eſt a ſummo vſq̄ꝫ deorſuꝫ. Nota q̄ calix ideo coopitꝛ corpali. quia ſanguis in calice repn̄tat corpus chriſti in ſepulchro poſitum. ſindone inuolutū. Sed hoſtia vel corpus xp̄i nō tegitꝛ. qꝛ ſignificat corp⁹ xp̄i poſitū extra ſepulchrū nondū inuolutuꝫ. Hec rationale Poſtea ſacerdos alte faciet orōnē vt populus reſpōdeat amē. dicens. p oīa ſecula ſcl'orꝫ. Et ſm Innocētiū deſignat illud q̄ xp̄s mag̃ voce clamādo emiſit ſpm̄. et qđ hic eſt finis canonis

¶ Circa finē canonis ꝛ ſequētiū breuiter ē notādū. q̄ cruces circa textū ſacri canonis nō ſp explicantꝛ eodē mō q̄ in libris ſcl'ariū no tentꝛ Nemo tn̄ ex h̄ moueatꝛ qꝛ q̄libꝫ religio ꝛ diocēſ i hijs cōſuetudi nē ſuā obſuat. eo q̄ hmōi cruces nō ſīt d̄ neceitate cōfectiōis Sꝫ dū taxat h̄ aſſignātꝛ. vt inq̄t doc. ſ. pte. iij. q. lxxxiij. ar. ij. qꝛ ſacerdos i cele bratōe miſſe vtitꝛ cruce ſigtōe ad exp̄medā paſſiōꝫ xp̄i q̄ ad crucē eſt determinata qꝛ ſi ad cōfectōꝫ canōis aliq̄d opaietꝛ p̄les p⁹ eleuatōꝫ ſiūt ſeq̄retꝛ q̄ añ earꝫ cōplectōꝫ nō eēt h̄ pfcm̄ ſacr̄m q̄ ē hereticū Cū vero vna rl̄igio p hmōi cruces aliꝛ xp̄i paſſiōꝫ p̄cōcipit aliꝛ nōnūq̄ꝫ circa verba canonis eiuſdē cruces et dr̄ũr aſſignat.

Jtaq̄ʒ in ſequētibꝰ ante ſumptionem corporis et ſanguinis chriſti alique aſſignātur orationes apud religioſos. et alique apud ſecu/lares cū hmōi potius ſuꝑaddite ſint ex deuotione. quā poſite ex ne ceſſitate obſeruat quis ſententiā approbatā cōſuetudinē et tantuʒ de illo. ꝛc

Oremus preceptis ſalutaribꝰ moniti et diuina inſtitutione for/mati audemꝰ dicere. Pater noſter qui es in celis ſanctificetur nomen tuū. adueniat regnū tuū. fiat volū tas tua ſicut in celo et in terra. Pa nem noſtrū quotidianū da nobis hodie. et dimitte

¶ Poſt finē canonis ſacerdos agit de cōſecratoꝝ digna prece ptione. Et diuidit̄ ſequēs materia ſimiliter in quinq; ptes. Primo premittitur dn̄ica oratio. cū eius prefatione ꝑ quā fideles ad prece ptionē huius ſacramēti diſponūtur et quodāmodo ſanctificātur. ¶ Oratio dn̄ica habet prefationē vel lectionē que cōſtruit̄ ſic. Ore mus. i. inſimul. Nos muniti. i. inſtructi Salutaribꝰ p̄ceptis. i. prece ptis domini noſtri iheſu xp̄i. aut ſalutiferis documētis. Et forma ti. i. eruditi Diuina inſtitutiōe. i. ex diuina ordinatiōe. qualiter de/bemus orare Audemus dicere. i. audacter ꝓnūciare. dn̄icā orōne Pater noſter. ꝛc. Sctūs Gregoriꝰ papa dn̄icā orationē ſuꝑ hoſtiā in altari decantādā inſtituit aſſerēs incongruū eſſe. vt ſupra eucha riſtiam diceret̄ oratio quā ſcolaſticus cōpoſuerat. et illa obmittere/tur quā dn̄s et magiſter ipē dictauerat. Et cantat̄ apud grecos a toto populo. apud nos a ſolo ſacerdote. qui ſacrificat in ꝑſona po/puli. Et capiat̄ in p̄mis beniuolētia. cū dicit̄ pater noſter ſcʒ ratiōe gn̄alis ꝓuidentie. Qui es in celis. i. beatis ſm gloriā. ¶ Sequūtur petitiones ſeptem Sāctificet̄ nomē tuū. i. vt ſanctum habeatur et glorificetur ab om̄. hꝰ. et pertinet ad gloriam dei Adueniat regnuʒ

tuū.ſ.optamꝰ vt venire poſſumus ad vitā eternā. Fiat. vo.t.ſ.in
ce.i.optamꝰ vt ex gr̄a tua ſp̄ faciemꝰ dei volūtatē.⁊ iuſte viuamus
ſicut in celo.i.in.btis Et in terra.i.terrenis perficiať volūtas tua.
Panē noſ.q̄ti.da no.hodie.i.vite neccāria.q̄tidie tribuere digneris
Quotidianū.i.q̄tidie neccāriū. Et di.n.d.n. Sicut ⁊ n.d.d.n. quo
ad offenſā ⁊ quātū ad rācorē.⁊ h̄ ē neccitatis licet quātū ad iniuri
am ⁊ ſatiffactionē nō ſit neccitatis.ꝙ quis ſp̄ dimittat primo.ſed ē
quidē ſup̄ erogatōis aut ꝑfectionis Et ne n.in.d.in.tē.i.nos ne in
duci ꝑmittas in tēptatiōes ſic ꝙ ab ipo vincamur. Sꝫ libera nos
a malo.pene et culpe.mundi et carnis Amen.i.Fiat

Libera nos q̄s dn̄e ab oībꝰ malis.
p̄teritis p̄ntibꝰ et futuris. Et interce
dēte btā ⁊ gl'oſa ſp̄ virgīe dei gēitri
ce maria et btis ap̄lis tuis petro et
paulo atq̨ andrea cū oībꝰ ſctis tuis
da ꝓpiciꝰ pacē ī diebꝰ nr̄is vt opere
midie tue adiuti. ⁊ a pctō ſimꝰ ſp̄ li-
beri et ab omni perturbatiōe ſecuri.

¶ Hic ſecundo ponit embolismos dn̄ice oȯnis in q̄ ſacerdos
meminit p̄teritoꝝ maloꝝ.⁊ grauať ꝑ p̄ns ⁊ timet futuꝝ malū. Orat
ergo vt deꝰ nos liberet ab iſtis mal' in p̄cedēti oȯne dn̄ice mēorat
Et exponit ſic. O dn̄e q̄s.i.rogamꝰ. Libera nos.ſ.hoies ī tua lau-
de exn̄tes Ab omībꝫ mal'.p̄teritis.p̄ntibꝫ ⁊ futuris ſcꝫ penalibꝫ ſup̄
nos nō iudicēdo ſicut ſup̄ egiptios.Zodomitas filios iſrahel. Et
intercedēte ꝓ nobis omībꝫ. Btā et gl'ioſa.ſ.q̄ plena gr̄a. Semp.i.
ꝑpetue Virgine dei genitrice Maria q̄ amaꝝ mare dr̄ q̄ ab illo tē
pore quo ſymeon ꝓphetauit Et tuā ipius aīā ꝑtrāſibit gladiꝰ dolo
ris.vſq̨ ad xp̄i paſſionē nūq̨ dies p̄teriit in qua iſta verba non re
uolueret ⁊ ipa amare fleret.cogitādo qn̄ fiet iſtud. Et btis ap̄lis tu-
is Et petrꝰ reſumiť ꝓpter principatū ap̄l'atꝰ Paulꝰ ꝓpter ꝓuilegiū
doctrine Andreas ꝓpter ꝓuilegiū aōris crucis Et oībꝫ ſctis tuis q̄
fuerūt in eccl'ia militāte Da ꝓpiciꝰ pacē ſcꝫ pectoris, q̄ in h̄ cōſiſtit

vt ſimus ab omĩ peccato ſinceri et liberi. et pacē tp̄is. quas ſum⁹ ab omĩ ꝑturbatiōe ſecuri. ¶ Nota hec oīo ſub ſilētio dr̄ Et ꝑt illud ſilē tiū ſabbatū in q̄ corp⁹ dñi in ſepulchro quieuit. ¶ Nota iſta oīo dr̄ emboliſm⁹. i. ſuꝑ excreſcētia eo ꝙ nihil in ea petit̄ qđ in p̄cedēti oīo ne dn̄ica petitū nō fuit nec tñ ſuꝑfluit. qꝛ ē repetitio ſeptime petitio nis Sed libera nos a malo. cum ceteris ſuperadditis

Per eūdē dn̄m noſtrū iheſū xp̄m filiū tuū. Qui tecū viuit et regnat in vnitate ſpiritusſancti deus.

¶ Hic tertio ponunt̄ verba que ꝓferunt̄ qn̄ fit fractio ſpeciervū ho ſtie Et dr̄ Innocētius. ꝙ ſacerdos frangit hoſtiā in fractiōe panis dn̄m cognoſcam⁹. ſicut iſti duo diſcipuli ꝯgnouerūt quib⁹ dn̄s in die reſurrectiōis apparuit in emaus. Quo facto alta voce ſacerdos dr̄ Per oīa ſcl'a ſcl'oꝝ. Poſt ſubiūgit Pax ✠ dñi ſit ✠ ſemꝑ vobiſ ✠ cū Et facit tres cruces ſuꝑ calicē ſm̄ Inno. ad oſtendēdū ꝙ vi⁹ trinitatis animā crucifixi reduxit ad carnē. ne dereliquerit aiaꝫ ei⁹ in inferno nec carnē ei⁹ daret videre corruptionē. Poſtea chor⁹ rn̄det. Et cū ſpū tuo. q̄ſi dicat Tu nobis pacē optas. ⁊ eadē pax cū ſpū tuo maneat. q̄tinus toto ſpū diuinis miſterijs aſſiſtas. ⁊ ſpūa li gaudio plen⁹ ſtas qꝛ xp̄s cū ſalutaſſet ap̄l'os. dedit eis poteſtateꝫ remittēdi pctā dicēs Quoꝝ remiſeritis pctā ⁊c. Idcirco chorus clamat et poſtulat ab eo remiſſionē peccatorum dicens

Agnus dei qui tollis
Agnus dei qui tollis peccata
Agnus dei Dona nobis pacem

¶ Vnde ſciendū ꝙ agnus dicitur ab agnon grece quod eſt piū lati ne qꝛ pi⁹ ⁊ māſuet⁹ ē Et Sergi⁹ papa inſtituit vt an̄ cōicātes agn⁹ dei a choro decātaret̄ ¶ Nota ꝙ xp̄s q̄ in ara crucis piem cogno uiſti p̄ieꝫ miſerere nobis ... Ibiq̄ꝫ pi⁹ obtulit ſe ꝓ no et m̄reꝫ. patrē ꝑ obediētiā. matrē ꝑ curam Ibiq̄ꝫ pi⁹ obtulit ſe ꝓ no bis Et iō in altaris imolatiōe ter dr̄ agn⁹ dei. i. q. d. Agn⁹ dei q̄ cog uiſti p̄ieꝫ miſerere nobis Agn⁹ dei qui agnouiſti m̄reꝫ miſerere no bis Agnus dei q̄ redemiſti mūdū dona nobis pacē. Et dr̄ notāter miſerere nobis bis. ꝓpter pctm̄ originale et actuale. Tertō dr̄ Dona

nobis.i.eccl'ie pacē in aduerſitatibꝫ Sed in miſſis defunctoꝝ dicit
ter Dona eis requiē.i.liberationē ſcȝ p̄mo a pena ſenſitiua punien
te Scd̄o liberatiōꝫ a cōſciētia ꝛ verme mordēte Tertio ab afflicti/
ua dilatiōe Poſt h̄ pacis oſculū ſacerdos miniſtris porrigit .Et h̄
fit ꝑpter p̄ceptū apl'i Salutate vos inuicē oſculo ſctō .deꝰ āt pacis
et dilectiōis maneat ſp̄ cū oībꝫ nobis In miſſa āt ꝓ defūctis nō da
tur pacis oſculū.qꝛ fideles aīe iā nō ſunt in turbatiōe hꝰ mūdi . ſed
quieſcūt in dn̄o.qꝛ dare oſculū eſt pacis et concordie ſignū Poſt h̄
mittit partē hoſtie in calicē dicens illā orationem ſequentem

**Hec ſacroſctā cōmixtio corpis ꝛ ſā
guis dn̄i nr̄i ieſu xp̄i.fiat mihi ꝛ oī
bus ſumētibꝰ ſalꝰ mētis et corpis ꝛ
ad vitā eternā ꝓmerēdā ꝛ capeſcen
dam preparatio ſalutaris.Amen.**

¶ Hec eſt quarta ꝑs predictoꝝ in qua ponitur ꝯmixtionis ſpecieꝝ
oīo. Et exponit̄ ſic. Hec ſacroſctā ꝯmixtio.i.ſctā ꝛ ſctificata vnio.
Corpis ꝛ ſanguinis dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i.i.ſpēꝝ panis ꝛ vini.ſub quibꝫ
cōtinet̄ corpꝰ ꝛ ſanguis xp̄i Fiat mibi ſcȝ ſacerdoti Et oībꝫ ſumē
tibꝫ.ſ.ſpūaliter Salꝰ mētis.i.aīe ꝛ corpis Et ad vitā eternā ꝓmerē
dā ꝛ capeſcēdā.i.poſſidēdā. Preparatō.i.diſpoſitō Salutariȷ.i.ſaluti
fera Amē. ¶ Nota illa oīo dȝ ſane intelligi ſcȝ. Hec ſacroſctā cōmi/
xtio.qd̄ vtiqꝫ referēdū ē ad ſpēs panis ꝛ vini.ſub quibꝫ corpꝰ chr̄i
cōtinet̄ Corpꝰ eīn chr̄i nō ē ſine ſanguine nec ſanguis ſine corpe.
et ideo nō fit ꝯmixtio corpis ꝛ ſanguinis.quia idē ſibiipſi nō com/
miſcet̄.ſed bene fit cōmixtio ſpecierū. Mixtio enim eſt mixtibiliuȝ
vnio .vt dicitur primo de generatione.

**Dn̄e ieſu xp̄e fili dī viui qui ex volū
tate pr̄is cooꝑante ſpūſctō ꝑ mor"
tē tuū mūdū viuificaſti . libera me
queſo.ꝑ hoc ſacroſctm̄ corpꝰ et ſan**

guinē tuū ꝛ a cūctꝭ iniq̄tatibꝰ meis
et ab vniuerſis malis. ꝛ fac me tuis
ſꝑ obedire mādatꝭ ꝛ nūq̄ȝ in ꝑpetu
um a te ſeparí ꝑmittas Qui viuis.
Corpꝰ et ſāguis d.n.i.x. fiat nobiſ
ſalus mētis et corpis. ꝛ r̄miſſio oīȝ
peccatorū in vitā eternā. Amen

¶ Hec eſt quinta ꝑs ſequētiū canonē. vbi ponūtur oꝛones ad ꝑceptionē ſacramēti ꝑparātes. In q̄ tria petunt. ſ. a petis liberatōne. ꝑceptoꝝ dei obeditio. ꝛ a deo nūq̄ȝ in ꝑpetuū ſeꝑatio ¶ Nota poſt illā oꝛonē Dn̄e ihu xp̄e ꝛc. celeriter dn̄ice paſſionis mēoꝛia habēda ē cū om̄i deuotōe ꝛ corde cōtrito. ꝛ ꝯſcia nō ficta. Poſt h̄ corpꝰ xp̄i ꝛ ſāguis ſumēda ſunt In q̄ quidē ſumptiōe nō expedit fieri mag̃ mora Sȝ ſacerdos breuiter et reuerēter ſe expediat; cōicando propter cordis diſtractiōȝ ꝛ mētis euagationē. ne irruētes cogitatiōes ꝑdāt deuotionē. In cꝰ figura ꝑceptū fuit i lege ꝙ agnꝰ paſcal' qui figurabat xp̄m comederet feſtināter ¶ Nota ſacerdos in q̄buſdā eccleſijs oēs ꝑtes hoſtie ſumit. ſȝ in q̄buſdā vnā ꝑtē in duas diuidit. q̄s miniſtris ſcȝ diacono ꝛ ſubdiacono porrigit. ꝛ ſic cū miniſtris cōicat. Erḡ h̄ inſinuat. ꝙ xp̄s poſt reſurrectiōȝ cū diſcipul' mā ducauit. ꝙ āt vnā ꝑtē accepit ꝛ reliq̄s miniſtris impēdit inſinuat. vt Lucas euāgeliſta cōmēorat. q: ihs accipiēs panem fregit. ꝛ ſumēs reliquū porrigebat illis. quoꝝ cor ardēs erat in via. ¶ Nota ſūmus pōtifex nō ſic ſumit eucharīſtiā ſicut ſacerdos cōis. vel alter ep̄s Nec etiā ſummꝰ pōtifex ſtatim ꝑticulā hoſtie ſubmittit in calicē. ſȝ eā poſt tertiū ſignaculū crucis ſuꝑ patenā reponit. ꝛ poſt oſculū pacꝭ ad ſedē aſcēdēs. ibiq̄ȝ cōſiſtēs maiorē ꝑtē hoſtie ſuſcipit de patena. quā diaconꝰ ſibi apportauerit de altari. quā dētibꝰ ſuis diuidēs vnā ꝑticulā eiꝰ ſumit. ꝛ aliā in calicē mittit. ꝛ de calice cū calamo haurit. Deinde alias duas ꝑticulas diſtribuit' miniſtrꝭ Diacono cū oſculo. ſubdiacono ſine oſculo. ꝛ idē ſubdiaconꝰ reſiduum ſanguinis in quē ſummꝰ pōtifex ꝑtē miſit. ſumit. Romanꝰ ḡ pōtifex ibi nō cōicat vbi frāgit. ſȝ in altari frangit et in ſede cōmunicat.

Quia xp̄s in emaus poſt reſurrectionez corā duob⁹ diſcipulis fre
git et nō māducavit. Sz in iheruſalē corā duodecim diſcipul' mā/
ducauit Aſcēdēs ꝯſedē ibi māducat ⁊ cōicat. q2 in eccl'ia militante
ſumm⁹ pontifex ē caput et vicari⁹ xp̄i. Et ideo ſublimiori loco cōi/
cat ¶ Finitis his ſacerdos ſe applicat. ad ſuſceptionē ſacroſctē ho
ſtie. Quidā de manu. quidā vero ď pathena corp⁹ xp̄i ſumūt. Qui
dā de ſiniſtra quidā de dextra. Et falſuz eſt ꝙ quibuſdā ordinibus
pro pena ſit impoſitū ꝙ aliter nō niſi de ſiniſtra recipere audeant.
Sz poti⁹ hmōi ab his tenet ex optimis ⁊ ꝯuenientiſſimis ratiōnib⁹
quas gratia breuitatis hͦ pretermittā. ¶ Tuti⁹ aūt ē de manu recipere
cū digiti poſtea in calice lauātur Qui aūt de pathena ſumūt nō la/
uāt in calice negligētiā cōmittere pñt poſt ſumptionez eucariſtie
ſacramētū ſacerdos abluit digitos ⁊ ꝓfundit. ne aliqͦd in caute re/
maneat ex cōtactu diuiniſſimi ſacri Hec aūt ablutio pōt referri ad
ablationē baptiſmi. c⁹ formā xp̄s tradidit poſt ſuā reſurrectionem
Euntes inquit in mundū vniuerſū docete oēs gētes Qui credide
rit et baptiſat⁹ fuerit ſalu⁹ erit. Sane circa maiora tutius ē agēdū
Sacerdos ꝗ ſumēs ſanguinē ꝓpter maiorē ſecuritatē ⁊ reuerentiā
calicē cū vtraqꝫ manu tenere debz. ſz in ꝓfuſiōis ſumptiōe ſufficit
altera tm̄ duob⁹ digit' alteri⁹ man⁹ adiūctis q̄ſi ꝑ hͦ innuēs. ſāgui/
nē ibi nō eſſe. Sz ſumēdo ſanguinē aliq̄ ter hauriūt ad deſignāduz
trinitatē. Aliq̄ vero quinquies hauriūt ad oſtēdēdū ꝙ quinqꝫ vici
bus tot⁹ xp̄i ſanguis ex corpe effluxit Perfuſionē vero bis recipi/
unt. ꝑ hͦ deſignās charitatē q̄ inter duos conſiſtit. Et poſt ſacramē
tū. nō eſt ſtatim ſpuendū. ſi cōmode abſqꝫ violentia nature fieri pt.
ſed poſt horā ꝯuenīēter ſpuere poteſt in loco ꝯpetēti. vbi ſputuz ne
quid pedib⁹ cōculcari Finita pceptiōe corpis et ſanguinis xp̄i. an/
tiphona ſequit. q̄ poſt cōiōnē cōcinit. q̄ cōiter cōio vocat. q2 modi/
cū poſt cōmunicatōnē cātat. et illa repñtat gaudiū apl'oꝝ de criſti
reſurrectione ſcd'm id ꝙ legit Gauiſi ſunt diſcipuli viſo dn̄o Poſt hͦ
tam in fine miſſe ſacerdos ſe transfert ad dexterā pt̄e altar' (et hoc
ideo. q2 cult⁹ fidei p̄mo fuit in populo iudaico. poſt hͦ tranſiuit ad
gētes in fine vero vel circa finē tēꝑ reuertet ad iudeos ꝑ p̄dicatiōz
enoch et helie. qui cōuertūt corda patꝝ ad filios. qm̄ in dieb⁹ illis
ſaluabit iuda. ⁊ reliquie iſrahel ſalui fiant Vel ſcd'm innocē. fit gau/
dium dn̄ice reſurrectiōis et aſcenſiōis. ſicut in principio ſignificat
acceſſus ad dexterā pt̄e altaris gaudiū dn̄ice incarnatiōis Tūc di
cit orōnes que vocātur cōplēde. ⁊ orōnes dn̄t multiplicari equiter
collectis ante epl'az ꝓnūciatis. hec oratio q̄ ſacerdos p̄mittēdo ſa
lutationē exequit. eleuatis vel extenſis manib⁹. ſignificat illā bene
dictionē ſcd'm innocē. quā criſtus aſcenſurus in celū eleuatis māib⁹

legitur dediſſe diſcipulis Nam vt Lucas cōmemorat. Eduxit eos foras in bethaneā ⁊ leuatis manib⁹ benedixit eos et ferebat̄ in celū Lu. vi. Poſt illas oꝛones pandit ſalutationē nouiſſimā (qua ſcā) vel ꝑ ſe vel ꝑ miniſtros alta voce ꝓnūciat Ite miſſa ē. Repſentans illud quod dictū eſt apl'is. Viri galilei quid ſtatis aſpicientes in ce/lū. Choꝛꝰ aūt qui gratulādo rn̄det. Deo gr̄as. imitat̄ apl'os q̄ ado/rantes regreſſi ſunt in iheruſalē. cū magno gaudio Et in h̄ q̄ dicit̄ miſſa eſt. dat̄ licētia eūdi populo ad ꝓpria vt ſit ſenſus Ite ad ꝓpria miſſa eſt finita. Vel hoſtia ſalutaris deo pr̄i ꝓ vobis eſt miſſa. Vel veſtra deuotio miſſa eſt ethereis ſedib⁹ miniſterio ſanctoꝝ angeloꝝ. Unde cōciliū aurelionēſe ſtatuit. q̄ cū ad celebrandas miſſas populus chꝛianꝰ in dei noīe cōuenerit. nō ante diſcedat. quā miſſe ſolēnitas cōpleat̄. et donec ꝓnūciatū ſit. Ite miſſa eſt. ¶ Sciendum miſſa tripliciter claudit̄. ſcꝫ Per ite miſſa eſt. Bn̄dicamꝰ domino. et per requieſcant in pace. In dieb⁹ em̄ feſtiuis et gn̄aliter quando cātatur Gloria in excelſis. cōcludit̄ cū ite miſſa eſt. Et huiꝰ rō eſt. q̄ꝛ in dieb⁹ illis populꝰ in ꝑmitiua eccl'ia. ad eccl'iam cōfluebat. ⁊ quia tenebatur expectare finem miſſe. et neſciebat quādo eſſet finis. mi/niſter vertebat facieꝫ ad eos. dans eis licētiā recedendi. Sꝫ in diebus ꝓfeſtis et in ferijs quib⁹ nō cātatur. gl'ia in excelſis. miſſa con/cludit̄ cū bn̄dicamꝰ dn̄o. q̄ꝛ tunc miniſtri ⁊ ſacerdotes. quaſi ſoli ſine populo in ꝑmitiua eccl'ia miſſas dixerūt. ideo iuxta morem antiquū dicimꝰ iſtis dieb⁹ Bn̄dicamꝰ dn̄o. Specialiter in ieiunio ⁊ in aduētu dn̄i miſſa cōcludit̄ cū bn̄dicamꝰ dn̄o. etiā dn̄icis dieb⁹. ad denotādū q̄ ſi ſemꝑ dn̄o bn̄dicenduꝫ ſit. multo magis h̄ tp̄e facere debemꝰ Sꝫ q̄ꝛ ſꝑ debemꝰ manere in graciaꝝ actiōe. choꝛꝰ rn̄det vniformiter. deo gr̄as. Qui corā pp̄lo celebrāt. Ite miſſa ē dicūt ſe ad populū cōuertēdo. q̄ꝛ cū quib⁹ loquimur. ad eos faciē habemꝰ Sꝫ dicēdo Benedicamꝰ dn̄o. Sacerdos ſe etiā cōuertat cū pp̄lo et faciē vertit ad orientē vt vero orienti exalto qui illuminat omnē hominē. gr̄as referamꝰ Sꝫ miſſe defunctoꝝ claudūtur ꝑ Requieſcant in pace. Eis em̄ ꝑ totū officiū optat̄ requies ꝑcipue in principio. vt ḡ finis correſpondeat principio. miſſa claudit̄ ꝑ Requieſcant in pace Amē. i. Fiat. Iſto facto ſacerdos nouiſſimā facit bn̄ ✠ dictiōꝫ ſuꝑ populū. Et h̄ ſc̄at ſpūſſancti miſſionē in diſcipulos quē dn̄s deſcelo miſit in eos. iuxta qḋ ipē ꝓmiſit. Accipietis inquit virtuteꝫ ſuꝑuenientis ſpūſſancti in vos Sicut em̄ ſpūſſanctꝰ in nomie totius trinitatis mittit̄. eo q̄ opa ſancte trinitatis ſunt indiuiſa. Ita ⁊ ſacerdos iſtā benedictionē fecit in nomie indiuidue trinitatꝭ dicēs Bn̄dicat et cuſtodiat vos diuina maieſtas. Pater et filiꝰ et ſpūs ſctūs i Et virtꝰ et gr̄a bn̄dictiōis eiuſdē ſancte trinitatis Et cōſolatio almi ſpūs ſuꝑ populū deſcēdat. Et ſemꝑ maneat. Hec em̄ bene

dictio per verbū oris et ſignū crucis exprimitur q2 iſta miſſio ſācti ſpūs.ꝑ ſonū vehemētis aeris a celis.et per linguas igneas inotuit Ut habet Actuū primo Jn qua bñdictiōe finis habet miſſe ¶Deinde ſacerdos inclinās caput ad altare et dicit. Placeat tibi ſancta trinitas vnꝰ deꝰ obſequiū ſeruitutis noſtre Et preſta vt h̄ ſacrifitiū quod indignus oculis tue maieſtatis optuli. Sit tibi acceptabile mihiq3 et omnibꝫ pro quibꝫ illud optuli .ſit te miſerante ꝓpitiabile qui viuis et regnas deꝰ ꝑ oia ſcl'a ſcl'oꝝ. Meritis et ꝑcibꝫ iſtoruz et omniū ſanctoꝝ ſuoꝝ miſerat noſtri omnipotēs dñs amē. Sacerdos h̄ orās oſculat altare.ſeq3 ſig crucis ſignans ;vt illibata fides corpius et mentē ſp poſſideat et aīm muniat vſq3 ad obitū3 vite ꝑheunis Jn qua fidelis aīa ſociabit ſuo dilecto ſc3 deo in oſculo ſalutari.in cōiūctiōe inſeꝑabili.in charitate xpi.qñ videbimꝰ ipſum ſicuti eſt regem in decore ſuo. vbi quicq̄d vis ad nutū adeſt.quicq̄d nō vis ꝓcul deeſt.vbi erit statꝰ oim aggregatiōe bonoꝝ ꝑfectus. in ipē viuis erit noſtroꝝ deſiderioꝝ.qui ſine fine videbit et ſine faſtidio amabit.ꝛ ſine fatigatiōe laudabit. Igit ſi fidelis anima inſtar ſui ſponſi.ꝑ mētis puritatē.cordis cōpūctionē3.paſſioniſq3 chriſti deuotiſſimā meditationē.ſeſe in primis diſpoſuerit ſe ſupra ſe eleuando aſcenſiones in corde ſuo diſponendo. Nullus ꝑfecto ambigat.hoc rem dubioſam eſtimet.quin intrare poterit ꝛ videre deum deorum in ſyon. Hic quidē in ſacratiſſime miſſe miſterijs. Alibi vero facie ad faciē.q̄ viſio iuxta dictū beati iohānis.xvij.c.ē vita eterna . ad quaz nos ducere dignet.qui in hoc ſacrifitio veraciter pro totius mundi peccatis offeretur Jheſus criſtus dei filius. Qui cū patre et ſpirituſancto eſt benedictus in ſecula ſeculoꝝ. AMEN

¶Impreſſum in Imperiali ciuitate Argētiñ
arte ingenioſi viri Mathie Hupfuff
Anno incarnationis dñice
M.vᶜ.vij.